

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV VĚD O UMĚNÍ A KULTUŘE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

DÁMA V NESNÁZÍCH: REPREZENTACE ŽEN V SOUČASNÉM JAPONSKÉM
ANIME A JEHO MOŽNÝ VLIV NA VNÍMÁNÍ ŽEN V JAPONSKU A ZÁPADNÍM
SVĚTĚ

Vedoucí práce: prof. PhDr. Petr A. Bílek, CSc.

Autor práce: Veronika Dítková

Studijní obor: Kulturní studia

Ročník: 3.

2020

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 31. července 2020

Veronika Dítková

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala panu prof. PhDr. Petru A. Bílkovi, CSc. za odborné konzultace a trpělivost v průběhu zpracování této bakalářské práce.

Anotace

Cílem práce je otevřít otázku, zda se ženy v současném anime dají považovat za „dámy v nesnázích“ a jaké je jejich vyobrazení v pěti vybraných titulech.

V první části se práce zaměří na představení anime jako typu média a vysvětlí pojmy, jež s anime a následujícím bádáním souvisí. V druhé části pak práce představí výzkumný materiál a objasní způsob jeho získávání a následnou metodologii hodnocení vybraných titulů. Ve třetí části práce hlouběji analyzuje ženské postavy v pěti vybraných titulech a jednotlivě je vyhodnotí. Na závěr pak nabídne shrnutí získaných dat.

Klíčová slova: anime, Bechdel, fanservice, gender, manga, misogynie, moe, objektivizace, reprezentace

Annotation

This thesis is aiming to open a question of representation of women in contemporary anime and whether they can be described as „damsel-in-distress“.

The first part of this thesis will introduce anime as a type of medium and will explain expressions that are relevant for anime and the following research. In the second part the research material will be introduced, and the method of acquisition of said material, as well as the methodology used to judge the presented titles will be explained. The third part of this thesis will then provide a deeper analysis of the five presented titles and will judge them individually. Finally, it will present a summary of acquired data.

Key words: anime, Bechdel, fanservice, gender, manga, misogyny, moe, objektification, representation

Obsah

Úvod	7
1. Anime.....	8
1.1 Hlavní pojmy	9
2. Výzkumný materiál	10
2.1 Analýza titulů.....	12
3. Vybrané tituly.....	13
3.1 Tiger & Bunny	13
3.1.1 Vizuální styl.....	14
3.1.2 Postavy	15
3.1.2.1 Karina Lyle (Blue Rose).....	15
3.1.2.2 Pao-Lin Huang (Dragon Kid)	17
3.1.2.3 Nathan Seymour (Fire Emblem).....	19
3.1.2.4 Agnes Joubert	20
3.1.2.5 Zločinci.....	21
3.1.3 Reprezentace pohlaví	23
3.1.3.1 Reprezentace žen	23
3.1.3.2 Reprezentace mužů	24
3.2 Mahou Shoujo Madoka★Magica.....	24
3.2.1 Vizuální styl.....	25
3.2.2 Postavy	26
3.2.2.1 Madoka Kaname	26
3.2.2.2 Sayaka Miki.....	27
3.2.2.3 Mužské postavy	27
3.2.3 Motiv sexuální dospělosti.....	28
3.2.4 Reprezentace pohlaví	30
3.2.4.1 Reprezentace žen	30
3.2.4.2 Reprezentace mužů	30
3.3 Love Live! School Idol Project.....	30
3.3.1 Vizuální styl.....	31
3.3.2 Postavy	32
3.3.2.1 Honoka Kosaka.....	35

3.3.2.2	Umi Sonoda	36
3.3.2.3	Kotori Minami	36
3.3.2.4	Ostatní	37
3.3.3	Reprezentace pohlaví	38
3.3.3.1	Reprezentace žen	38
3.3.3.2	Reprezentace mužů	38
3.4	Psycho-Pass	39
3.4.1	Vizuální styl.....	40
3.4.2	Postavy	40
3.4.2.1	Akane Tsunemori.....	40
3.4.2.2	Rikako Oryo	42
3.4.2.3	Ostatní	43
3.4.3	Reprezentace pohlaví	44
3.4.3.1	Reprezentace žen	44
3.4.3.2	Reprezentace mužů	45
3.5	Haikyuu!!.....	46
3.5.1	Vizuální styl.....	47
3.5.2	Postavy	47
3.5.2.1	Kiyoko Shimizu	47
3.5.2.2	Hitoka Yachi.....	50
3.5.2.3	Yui Michimiya.....	51
3.5.2.4	Ostatní	52
3.5.3	Reprezentace pohlaví	53
3.5.3.1	Reprezentace žen	54
3.5.3.2	Reprezentace mužů	54
Závěr.....		55
Použité zdroje.....		56
Literatura.....		56
Internetové zdroje.....		57

Úvod

Anime je médium, jež se v Japonsku těší veliké oblibě již více než sto let. Do západního světa si však svou cestu našlo až v posledních několika desetiletích a i přes svou jeho distribuci do zbytku světa, dlouho zůstávalo zájmem spíše dětí a pouze malé komunity dospělých nadšenců. Za posledních několik let však můžeme pozorovat opravdový rozkvět anime v západních zemích, kde si získává více a více dospělých fanoušků, jež si jej oblíbili hlavně pro své často dechberoucí vizuální a hudební složky a téměř nevyčerpatelné množství titulů v nepřehledném množství žánrů. Díky svému nárůstu na popularitě se však západnímu světu spolu se všemi pozitivními vlastnostmi anime, odhalily i ty negativní. Západním divákům se naskytla možnost nahlédnout hlouběji do japonské kultury a pozorovat různé aspekty japonské společnosti, včetně jejích hodnot. Nejen fanoušci si tak mohli povšimnout způsobu, kterým anime vyobrazuje ženy. Dokonce i lidé, kteří anime nikdy dobrovolně nesledovali si umí představit klasickou dívku z anime — veliké oči, krátká školácká sukně a čekání na svého zachránce, často doprovázeno hlasitým pláčem. Takovýto stereotyp nevznikl náhodou a o jeho vzniku se není těžké přesvědčit při sledování mnoha starších titulů. Problémy s reprezentací žen však existují snad v každé moderní kultuře. I když jsme schopni si přiznat problematiku vyobrazování žen v minulosti, rádi si myslíme, že se média západního světa v tomto ohledu za poslední desetiletí posunula. Já jsem si tedy položila důležitou otázku — změnila se reprezentace žen i v japonských médiích? Jsou ženy zobrazované v anime stále tou dívkou v nesnázích, jež čeká na svého zachránce?

Spektrum a počet vydaných titulů je samozřejmě příliš široké na to, abychom mohli otázku zodpovědět jednoznačně, a tak se tedy v této práci pokusím alespoň načrtnout představu o tom, jak si reprezentace žen v anime stojí za posledních deset let.

V první části této práce nejprve přiblížím anime a pojmy, které s ním souvisí, v druhé části pak představím a analyzuji výzkumný materiál a ve třetí části nabídnu rozbor pěti vybraných titulů. Na závěr pak shrnu výsledky výzkumu.

1. Anime

Anime je termín označující japonské animované seriály a filmy. Jeho nejvýraznější charakteristikou je specifický vizuální styl, který se nejčastěji vyznačuje stylistickými prvky jako je nadsazení fyzických prvků jako oči, účesy či proporce těl, a také důrazem na detailní pozadí. Pojem anime je však velmi široký a vizuální styl má mnoho různých variant, které se odvíjí hlavně od daného animačního studia či specifického autora.

I přes to, že se podobný styl animace může vyskytovat i v animovaných filmech, které vznikly mimo Japonsko (například americký seriál *Avatar: The Last Airbender*, 2005), pojem anime však správně označuje pouze japonskou tvorbu.

Přesto, že jsou animované filmy a seriály v západním světě často považovány za typ média určeného pro děti, anime pojímá velikou řadu žánrů a většina tvorby je určena spíše pro dospělé publikum. Anime pojímá nejen klasické žánry jako je thriller, romance či komedie, má však i vlastní specifické žánry jako je *moe* nebo *mecha*. Anime se také dělí podle věku publika na *kodomo*¹, *shounen*² a *shoujo*³, a různé typy anime pro dospělé, které zahrnují i pornografii.

Výraz anime je japonský výraz pro animaci, přímo převzatý z anglického výrazu *animation*. Používá se jako podstatné, nebo přídavné jméno a je nesklonný. V této práci budu používat mnoho japonských výrazů, jež buďto nemají překlad, nebo se nejčastěji používají ve své japonské formě. Pro psaní výrazů v japonštině se používá jedna ze dvou japonských abeced, v západním světě se však používá romanizovaná verze zvaná *romaji*. Existuje několik systémů romanizace — v Česku se běžně používá česká transkripce, jelikož však vycházím převážně ze zdrojů v angličtině, budu v této práci používat tzv. *Hepburnův přepis*, jež je nejrozšířenější formou romanizace japonštiny

¹ *Kodomo* je výraz pro anime určené pro děti do deseti let. (https://en.wikipedia.org/wiki/Children%27s_anime_and_manga)

² *Shounen* je výraz označující anime určené pro chlapce ve věku od dvanácti do osmnácti let. (https://en.wikipedia.org/wiki/Shonen_manga)

³ *Shoujo* je výraz označující anime určené pro mladé dívky. (https://en.wikipedia.org/wiki/Shojo_manga)

v anglicky mluvících zemích.⁴ Ze stejných důvodů budu používat i některé anglické výrazy, často i proto, že nemají oficiální český překlad.

1.1 Hlavní pojmy

V této části krátce vysvětlím pojmy, které budu při rozboru jednotlivých anime používat.

Již zmíněný pojem *moe* vznikl jako slang pro označení pocitů afekce a přitažlivosti k fiktivní postavě, nejčastěji z anime nebo mangy, která má kvality jako je roztomilost, nevinnost a zranitelnost. Výraz *moe* však postupně začal označovat i širší škálu aspektů, nejen konkrétní postavy, stále se však týká specifického druhu roztomilosti. Tato specifická roztomilost pak začala být v anime natolik prezentována a mezi diváky oblíbena, že dnes se dá výraz *moe* označit za žánr anime.⁵ Jak si můžeme všimnout v následujícím žebříčku oblíbených anime, žánr *moe* se hlavně v Japonsku těší velké oblibě, kdy se mezi prvních dvacet titulů dostalo hned několik takovýchto titulů. Nejznatelnější je pak tento trend v umístění anime *Love Live! School Idol Project*, jehož franšíza zaujímá hned několik vysokých příček. Žánr *moe* adresuji převážně proto, že se jedná o jeden z nejvíce objektivizujících žánrů anime, a jak představím v kapitole věnované *Love Live! School Idol Project*, ženy naprosto dehumanizuje.

Pojmem, který dále často používám je již zmíněná **objektivizace**. Objektivizace, často pak sexuální objektivizace, je typem **dehumanizace**. Tímto výrazem se označuje přístup k osobám (nejčastěji ženám), jako k objektům sexuální touhy. Výraz je možné použít i v širším smyslu, kdy se jedná o zacházení s osobami jako s komoditou, nebo objektem, a to bez ohledu na jejich osobnost a důstojnost.⁶ Dehumanizace žen je velkým problémem nejen z psychologického hlediska, ale i empirického — jak ve svém článku dokazují Laurie A. Rudman a Kris Mescher, dehumanizace žen například přímo souvisí s mužskou sexuální agresí mířenou na ženy.⁷

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Romanization_of_Japanese

⁵ [https://en.wikipedia.org/wiki/Moe_\(slang\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Moe_(slang))

⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Sexual_objectification#Sexual_objectification_of_women

⁷ RUDMAN, Laurie A., MESCHER, Kris. *Of Animals and Objects: Men's Implicit Dehumanization of Women and Likelihood of Sexual Aggression*. *Pers Soc Psychol Bull* 38: 734, 2012

Misogynie je výraz označující nenávisť k ženám. Jedná se o součást sexismu a posiluje myšlenku žen jako slabšího a podřadného pohlaví. Projevem misogynie může být například sociální vyloučení, diskriminace, nižší privilegia či práva, násilí a již zmíněná dehumanizace a sexuální objektivizace. Mužským ekvivalentem tohoto pojmu je pak **misandrie**.⁸

2. Výzkumný materiál

Jako materiál k výzkumu reprezentace žen v anime jsem se rozhodla využít žebříček 100 nejoblíbenějších anime v Japonsku od stanice NHK. V roce 2017 uspořádala japonská stanice NHK anketu,⁹ ve snaze vytvořit seznam 100 nejoblíbenějších anime v Japonsku ku příležitosti výročí sta let anime. Anketa probíhala v časovém úseku mezi 8. 1. 2017 – 31. 3. 2017 a diváci mohli hlasovat pro jakékoliv anime, které bylo vysíláno až do září 2016.

Jelikož se ve své práci věnuji současnému anime, rozhodla jsem se na základě žebříčku NHK vytvořit seznam, jež zachovává postavení anime, ale zahrnuje pouze anime, jež vyšlo v posledních deseti letech, tedy od roku 2010. Dále jsem zahrнула pouze anime seriály, a to z toho důvodu, že poskytují více času pro vývoj postav a více materiálu pro analýzu ženských postav, a vynechala jsem opakující se části jedné francízy pro širší variaci výsledků. Výsledný seznam jsem pak porovnála s žebříčkem nejpopulárnějších anime na serveru *www.myanimelist.net*,¹⁰ jež se dá považovat za nejvíce populární server k hodnocení anime v západním světě. Nakonec jsem uvedla pohlaví hlavního autora scénáře, či mangy nebo knihy, na které je anime založeno, a pohlaví protagonisty pro srovnání. K dalšímu bádání jsem použila seznam dvaceti nejoblíbenějších anime v Japonsku, jež odpovídají těmto specifickým kritériím. Tituly jsem ponechala v původním znění.

⁸ <https://en.wikipedia.org/wiki/Misogyny>, <https://en.wikipedia.org/wiki/Misandry>

⁹ <https://myanimelist.net/news/50582644>

¹⁰ <https://myanimelist.net/topanime.php?type=bypopularity>

Název anime	Umístění v Top 100 NHK	Umístění na <i>myanimelist.net</i>	Autorka/Autor	Protagonistka/Protagonista
Tiger & Bunny	1	728	muž	muž
Mahou Shoujo Madoka★Magica	3	60	muž	žena
Love Live! School Idol Project	4	349	muž	žena
Osomatsu-san	10	1010	muž	muž
Joker Game	12	748	muž	muž
Gochuumon wa Usagi Desu ka?	16	758	neznámé	žena
Psycho-Pass	19	38	muž	žena
Sword art online	20	4	muž	muž
Girls & Panzer	22	609	žena	žena
Haikyuu!!	23	62	neznámé	muž
Hyouka	25	74	muž	muž
Shingeki no Kyojin	28	2	muž	muž
Bungou Stray Dogs	31	127	muž	muž
Steins;Gate	35	7	muž	muž
Fate/stay night [Unlimited Blade Works]	37	111	muž	žena
Hibike! Euphonium	47	392	žena	žena
Free!	48	187	muž	muž
Shigatsu wa Kimi no Uso	51	24	muž	žena
Shirobako	52	352	muž	žena
Gintama'	55	350	muž	muž

Z příloženého seznamu nyní můžeme vyvodit několik skutečností.

Z dvaceti vybraných anime, pouze dva tituly vyšly z pera ženské autorky; dalšími autory pak byly dvě osoby neznámého pohlaví a šestnáct mužů. Tato skutečnost je pro nás důležitá, jelikož se nám v následujícím bádání naskytne pohled na reprezentaci žen postavami, které jsou psané muži.

Dále jsme zjistili, že z dvaceti titulů devět představuje ženskou protagonistku. Zjištění, že zástup pohlaví u protagonistů je téměř vyrovnaný může být poněkud překvapující. Reprezentace žen jako hlavních hrdinek je zejména pro ženské divačky důležitá,¹¹ přesto však fakt, že je protagonistkou žena nemusí nutně znamenat pozitivní reprezentaci žen v daném anime.

Zajímavé je také srovnání umístění anime v Japonsku a v západním světě, které se od sebe, jak můžeme vidět, často silně liší. Tato skutečnost nás pouze utvrzuje ve společenských rozdílech, jež mezi západní a východní kulturou panují.

2.1 Analýza titulů

V další části představím pět vybraných titulů z výše uvedeného seznamu. Tituly nejdříve představím obecně, poté popíšu vizuální styl a zobrazení žen, představím jednotlivé ženské postavy a nakonec analyzuji reprezentaci obou pohlaví. Na závěr pak každé anime vyhodnotím s pomocí *Bechdel testu*.

„The Bechdel test je forma hodnocení reprezentace žen ve fikci. Test pokládá otázku, zda daná fiktivní práce zobrazuje alespoň dvě ženské postavy, které sdílejí konverzaci o něčem jiném, než jsou muži. Někdy je podmínkou i divákova znalost jmen daných postav. [...] Výsledek testu nemusí nutně indikovat, jak dobře jsou ženy v dané práci reprezentovány. Test je spíše využíván jako indikátor aktivní prezence žen v celém

¹¹ „Women’s representation on television has significant value to female audiences because they view strong characters as role models. Singh, Vinnicombe and James (2006) studied career-minded women who keenly draw on role models from different aspects of life, television being one of them. They discovered that women used female characters from television as role models such as “Buffy”, “Alias” and “Xena: The Warrior Princess”. UKEssays. (November 2018). Representation Of Women On Television Media Essay. Získáno z: <https://www.ukessays.com/essays/media/representation-of-women-on-television-media-essay.php?vref=1>

oboru filmu nebo jiné fikce a jeho cílem je upozornit na nevyrovnanost pohlaví ve fikci.¹²

Těchto pět konkrétních titulů jsem vybrala dle nejvyššího umístění ve vytvořeném seznamu, vynechala jsem však tituly, které neměly žádné, nebo téměř žádné ženské postavy (např. *Osomatsu-san*), nebo které byly příliš identické žánrem (např. *Gochuumon wa Usagi Desu ka?*, jež stejně jako *Love Live! School Idol Project* zastupuje žánr *moe*). Aby byl výzkumný materiál více pestrý v oblasti žánrů, zahrнула jsem i *Haikyuu!!*, jako reprezentaci žánru sportovní anime.

3. Vybrané tituly

3.1 Tiger & Bunny

Tiger & Bunny je japonský animovaný seriál, který počal i ukončil své vysílání v roce 2011. V roce 2012 a 2014 pak vyšly navazující animované filmy, my se však budeme soustředit hlavně na původní anime. Seriál není založen na manze, ale byl psán rovnou pro obrazovky; autorem scénáře je Masafumi Nishida. *Tiger & Bunny* je anime zaměřené na superhrdiny a patří k žánru akční komedie. V žebříčku NHK celkově zaujímá první místo, následováno svým druhým filmem *Tiger & Bunny: The Rising* na druhém místě, zatímco první film *Tiger & Bunny: The Beginning* zaujímá šestou příčku — je tedy zjevné, že se franšíza *Tiger & Bunny* v Japonsku těší opravdu velké oblibě.

Příběh popisuje svět, kde se mezi lidmi objevují takzvaní “NEXT” — lidé se super schopnostmi, mezi které patří například nadlidská síla, ale třeba i mrazící, či ohněm-manipulující schopnosti. V tomto světě několik superhrdinů bojuje se zlem, reprezentující při tom své sponzory. Jejich souboje jsou vysílány v televizi a hrdinové se svými skutky snaží nasbírat co nejvíce bodů, aby byli oblíbení a sponzoři s nimi byli spokojení. Protagonistou příběhu je pětatřicetiletý Kotetsu T. Kaburagi, léty zkušený superhrdina pod přezdívkou Wild Tiger. Tigerova sláva s léty upadá a oblíbení jsou spíše mladší hrdinové. Z toho důvodu se vedení společnosti rozhodne dát ho do týmu s

¹² https://en.wikipedia.org/wiki/Bechdel_test

novým hrdinou Barnaby Brooksem Jr., jež Tiger přezdívá “Bunny.” Tiger a Bunny se přes původní rozepře stanou dobrým týmem a společně nakonec odkryjí tajemství za vraždou Bunnyho rodičů.

V seriálu nacházíme hned několik ženských postav jak mezi hrdiny, tak mezi zločinci. Jak však bývá zvykem i u západních superhrdinských filmů a seriálů, mužské postavy početně zdaleka převažují. Mezi osmi hlavními hrdiny nalezneme pouze tři hrdinky, zatímco z třiceti zločinců jsou pouze čtyři ženy.

3.1.1 Vizuální styl

Vizuální styl anime je stylizovaný, zároveň se však snaží zachovat realistickou anatomii. Více stylizovaná a nadsazená jsou hlavně těla žen, které anime prezentuje jako atraktivní. Nejvíce tuto stylizaci vidíme u hrdinky Blue Rose a hlasatelky Agnes Joubert, kde jsou nadsazeny hlavně tvar a velikost prsou a útlý pas. Typy těl ženských postav se příliš nevariují, ženy jsou menšího vzrůstu a mají buď štíhlý typ postavy s menšími prsy, či postavy ve tvaru přesýpacích hodin s většími prsy a širšími boky. Jedinou výjimkou jsou staré ženy, které jsou jediné vyobrazeny s více robustním typem postavy.

Typy mužských postav se variují mnohem více, kde najdeme velké, nadsazeně svalnaté postavy, stejně tak jako fit sportovní postavy, robustní muže, či velmi vyzábělé postavy. Záběry na muže i ženy se také velmi liší — záběry na ženské postavy často z blízka zachycují prsy a hýždě, zatímco takovéto přiblížené záběry na muže v anime nenalzáme. Rozdíl je i v hrdinských oblecích — zatímco Blue Rose, či zločinecké trio sester Myersových nosí velmi odhalující kostýmy, veškeré mužské postavy mají obleky, které je plně zakrývají. Částečnou výjimkou je zde pouze Dragon Kid, hrdinka, které je na začátku anime pouze 13 let a odhalující kostým by u ní byl problematický. I přes to, že její kostým není odhalující je vůči ostatním hrdinům mnohem méně zakrytá a jako jediná spolu s Blue Rose odhaluje svůj obličej — mužští hrdinové nosí mechanické obleky či masky, které je zakrývají celé.¹³

¹³ Obr. 1

3.1.2 Postavy

3.1.2.1 Karina Lyle (Blue Rose)

Karina je jednou z osmi hlavních superhrdinů a vystupuje pod jménem Blue Rose. Karině je na začátku anime 16 let a při své superhrdinské práci stále navštěvuje střední školu, její super schopností je manipulace s ledem. Je menšího vzrůstu a sportovní postavy, mimo vykonávání hrdinské práce má blond vlasy sahající na prsa a nosí módní oblečení. Její hrdinský kostým je tematizován dle její schopnosti a hrdinského jména — při nošení kostýmu má světle modré vlasy stažené do drdolu, modrý make-up a náušnice ve tvaru ledové kry. Kostým samotný je pak laděný do modré a bílé kombinace, s korzetem zakrývající pouze část prsů a výstřihem sahající pod konec hrudního koše. Korzet zakrývá její torzo a oblast bikin, a krátká průhledná sukně nezakrývá zcela ani její hýždě. Má bílé boty na podpatku sahající až do půlky stehen a dlouhé bílé rukavice. Z dolní části zad korzetu vycházejí dlouhé trnité útvary symbolizující stonek růže. Její osobnost je naivní a výrazná, při hrdinské práci se snaží zachovat si chladnou, atraktivní a dospělou identitu, zatímco mimo kamery je velmi výbušná a vzteká se, pokud věci nejsou podle ní. Pokud se jí daří je veselá a pozitivní. Po její krizi ohledně bytí hrdinkou je velmi spolehlivá a prokazuje důvěru ve své kolegy.

Karina je jednou z nejoblíbenějších i nejlépe performujících superhrdinů, na začátku série zaujímá druhé místo v nasbíraných bodech. Má velký počet fanoušků, hlavně díky svému vzhledu a také zpěvné kariéře, která pro ni byla hlavní motivací stát se hrdinkou — její hrdinský alias je zároveň pop idol.

Hned ve čtvrté epizodě se anime soustředí na Karinin příběh a motivaci za hrdinskou práci. Karina je ohledně hrdinské práce frustrovaná, jelikož nemá čas trávit čas se svými přáteli a raději by se věnovala zpěvu. Prozradí, že se hrdinkou stala, jelikož ji bylo řečeno, že tak bude snadnější stát se slavnou zpěvačkou. Epizoda nás provází jejím myšlenkovým pochodem a váháním, zda s hrdinskou prací pokračovat, či zpívat pouze v baru. Díky jejímu rozhovoru s Tigerem Karina nakonec zjistí, že chce zachraňovat lidi a rozhodne se tak v hrdinské práci pokračovat.

Další epizoda soustředěná na Karinu je pak epizoda 14, kdy si Karina uvědomí, že se zamilovala do Tigera. Zde je důležité připomenout věkový rozdíl, kdy je v tuto chvíli Karině 17 let, zatímco Tigerovi je 36 let. Tiger si jejích romantických pocitů ani nevšimne a má k ní spíše otcovský vztah. Karininy pocity zůstávají ohledně Tigera stejné až do konce série, Karin však nikdy svou lásku nevyzná a Tiger její pocity nikdy nepochopí, tato romantická linka tak nemá žádné vyústění.

Tyto dvě epizody jsou jediné dva momenty, kdy se anime na Karinu blíže soustředí, přesto je však nejvýraznější ženskou postavou. Je nutné poznamenat, že ač její postava není hlouběji prozkoumána, je jí věnováno nejvíce pozornosti z celého týmu superhrdinů kromě hlavních postav Tigera a Bunnyho. Vhled do životů ostatních hrdinů je nám nabídnut buď během jedné epizody, nebo vůbec. Karina zároveň často vypomáhá Tigerovi a Bunnymu během misí a je tak jednou z diváky nejčastěji vídaných hrdinů.

Karinina výraznost může být interpretována hlavně za účelem *fanservice*, kdy se anime snaží často poukazovat na Karininy vnady a využívat je k většímu úspěchu anime. K tomu napovídají i záběry, jež se Karině dostávají jako jediné z hrdinů — ve většině případů, kdy se Karina objeví jako Blue Rose, naskytne se hned několik přiblížených záběrů na její (pouze částečně zahalené) hýždě, či ňadra. Zde je nutné poznamenat, že tyto záběry jsou nám poskytovány pouze přes HeroTV — pořad, který v tomto světě přenáší skutky superhrdinů ve zpravodajství. V momentech, kdy anime neukazuje děj skrze toto vysílání, takovéto záběry se nám na Karinu nedostávají. HeroTV také dění na obrazovce komentuje, výstupům Blue Rose se pak dostávají komentáře jako “*It’s not just her body that is naughty!*” anebo pojmenovává její ústupný manévry jako “*Cutie escape*”, ten však v anime není vykreslen velmi lichotivě, kdy Karina zbaběle utíká kdykoliv, když se k ní někdo ze zločinců více přiblíží a hrozí jí nebezpečí.

Zde se dostáváme do situace, kdy je možné připustit, že se anime pouze snaží poukázat na sexistické chování televizních pořadů za účelem senzace, spíše než být sexistické samo o sobě. To však nemění nic na tom, že se nám eroticky laděné záběry na (pouze šestnáctiletou) Blue Rose stále dostávají a žádná z postav se tento přístup ke Karině nikdy ani nepokusí kritizovat. Objektivizace Blue Rose není nikdy komentována, tudíž pokud se anime pokoušelo takový přístup kritizovat, rozhodně se mu to nepovedlo. Osobně se kloním k názoru, že objektivizace Blue Rose médiu je pouze záminkou k poskytnutí *fanservice* divákům anime a pokusit se tak zajistit si větší úspěch.

Karinina postava kombinuje objektivizaci žen a stereotypní vyobrazení žen jako slabých a zbabělých s poskytnutím vhledu do jejího nitra a nalezení motivace k tomu být hrdinkou; tento vhléd je jí ale umožněn pouze za pomoci mužské postavy. Karina je zároveň zajímavou a zábavnou postavou a do určité míry i postavou ve kterou se může divák vžít, a vzhledem k tomu, že je silnou a schopnou hrdinkou jí nelze jednoznačně odsoudit jako sexistickou reprezentaci žen, ze všech vyobrazených ženských postav je tomuto označení však nejbliže a pohybuje se tak na pomyslné hranici.

3.1.2.2 Pao-Lin Huang (Dragon Kid)

Pao-Lin je druhou ženskou postavou z osmi hrdinů a vystupuje pod jménem Dragon Kid. Dle knihy související s anime¹⁴ je jejím genderem *femandrogyne*,¹⁵ a na začátku anime je jí 13 let. Její schopností je manipulace s blesky a je čínského původu. Pao-Lin je nižšího vzrůstu a sportovní postavy, má krátké blond vlasy a její osobnost je veselá, i když více seriózní — svou práci bere velice vážně. Pao-Lin nesnáší věci, co jsou považovány za “holčičí” a když mluví o sobě, používá japonské “*boku*”, jež používají chlapci, stále se však považuje za dívku. Její hrdinský kostým je vizuálně laděný dle čínské kultury; má žlutou tuniku ve stylu *cheongsam*¹⁶ a zelené šortky dýňovitého tvaru. Její ruce a nohy zakrývají kovové chrániče a k boji často používá tyč používanou v bojovém umění kung-fu. Má zelené vlasy a na hlavě má dva kovové pláty reprezentující její sponzory. Její kostým na rozdíl od Blue Rose není odhalující, ani objektivizující.

Pao-Lin je velmi úspěšnou a v boji velmi talentovanou hrdinkou. I přes to, že je mezi hrdiny zdaleka nejmladší je s nimi naprosto vyrovnaná, a dokonce některé i ve své práci předčí. Dalo by se tak říci, že vzhledem ke svému věku je mezi hrdiny nejtalentovanější. Přesto však Pao-Lin v anime není věnováno mnoho pozornosti. Její postavě je věnována pouze jedna epizoda, která se zaobírá vztahem Pao-Lin ke svému

¹⁴ Tiger & Bunny HERO TV FAN Official Book Vol. 2

¹⁵ Androgynní osoba, která se cítí být více femininí než maskulinní.
(<https://gender.wikia.org/wiki/Androgyne>)

¹⁶ Typ šatů populární ve vyšších vrstvách ve 20. letech 19. století v Číně.
(<https://en.wikipedia.org/wiki/Cheongsam>)

genderu. Rodiče Pao-Lin žijí v Číně, zatímco Pao-Lin žije ve Sternbild city¹⁷ a o Pao-Lin se stará její manažerka. Na začátku epizody se jí Pao-Linina manažerka snaží přesvědčit, aby o sobě nemluvila v mužském rodě a aby nosila sponku do vlasů s květinou. Pao-Lin toto velmi rozhodně odmítá a poznamenává, že nechce být roztomilá, či “holčičí”. V průběhu epizody je Pao-Lin pověřena hlídáním starostova dítěte a oba jsou následně uneseni triem zločineckých sester Myersových. Díky těmto událostem se dozvídá o tom, jak různí rodiče pečují o své děti a jak jejich dary znamenají jejich lásku. Pao-Lin je schopná se sama osvobodit a dítě zachránit, čímž předčí Tigera a Bunnyho, kteří jí původně měli zachraňovat. Na konci epizody vidíme Pao-Lin nosit sponu od jejích rodičů, a dokonce se i směje, když jí Tiger složí kompliment, poznamenávající, že vypadá roztomile.

Zde však její cesta k poznání svého genderu nekončí a v kapitole mangy, která se odehrává krátce po konci anime se nám dostává pokračování. Pao-Lin se tolik nedaří v hrdinské práci, a tak se rozhodne, že by se měla chovat více dospěle a žensky, aby se více zalíbila lidem a sponzorům. Díky pomoci od hrdiny Fire Emblem (který je též nebinární osobou) však zjistí, že pokud bude předstírat, že je někdo, kdo není, nikdy nebude šťastná. Nechá si ostříhat vlasy na krátko a ve filmu *Tiger and Bunny: The Rising* ji vidíme ve více maskulinním oblečení, kdy nosí pánské tílko a šortky.

Jelikož je Dragon Kid nebinární, není tak úplně ženskou postavou; v práci jsem ji však zahrnula, jelikož se kloní spíše ke své femininní stránce a její cesta za poznáním svého genderu je zajímavá a v anime rozhodně neobvyklá.¹⁸ Přes její nebinární gender je její postava dle mého úsudku nejpodařenější reprezentací žen v anime *Tiger & Bunny*. Pao-Lin je silná, nezávislá a anime ji neobjektivizuje. Má realistické problémy, neodhaluje se, nepotřebuje zachraňovat a není nucena do žádné romantické linky. Takováto postava je alespoň dle mého názoru velmi osvěžující a příjemná, zvláště pro ženy, které jsou unaveny z neustálé nutnosti ženských postav být sexuální, či romantický objekt.

¹⁷ Město, kde se příběh odehrává. Je založeno na New Yorku.

¹⁸ Server *anime-planet.com* eviduje pouze 85 transgender, či nebinárních anime a manga postav. (<https://www.anime-planet.com/characters/tags/transgender?page=1>)

3.1.2.3 Nathan Seymour (Fire Emblem)

Nathan Seymour je další nebinární postavou a členkou týmu osmi hrdinů. Nathan je nebinární osobou klonící se spíše ke své femininní stránce,¹⁹ a když o sobě mluví, používá “*watashi*” a “*atashi*”, jež používají ženy; správně by bylo hovořit o Nathanovi v genderově neutrálním rodě, ale vzhledem k tomu, že český jazyk pro tato oslovení není příliš vhodný, budu používat rod ženský.

Nathan je vysoké, maskulinní a sportovní postavy. Je tmavé barvy pleti a nosí velmi krátké, na růžovo obarvené vlasy. Nathan nosí růžový make-up s rtěnkou a očními stíny a její oblečení je často laděné do růžova se silnými stereotypně femininními prvky. Její superschopností je *pyrokinéze*,²⁰ a tak je její hrdinský kostým laděný do červeno žluté barvy, reprezentující oheň. Nathanův kostým ji na rozdíl od Blue Rose zakrývá celou, odhalující pouze část obličeje — horní polovina obličeje je schována pod maskou. Zbytek kostýmu sestává z těsného latexového obleku s vysokými botami na podpatku a dlouhým pláštěm; kostým kombinuje jak tradičně femininní, tak maskulinní prvky. Nathan je velmi pozitivní, výrazná a dobrosrdečná — často pomáhá ostatním hrdinkám a má k nim spíše mateřský přístup. Když se však dostane do nebezpečí, projevuje i slabost a zbabělost.

Nathan je spíše vedlejší postavou a na rozdíl od Blue Rose a Dragon Kid nedostává svou vlastní epizodu. V anime se nevyskytuje příliš často a je zde spíše jako někdo, kdo nabízí rady a pomoc. Nathan je zároveň vyobrazena jako *predatory*²¹ osoba co se týče vztahu s muži; často ostatním hrdinům dělá různé romantické návrhy a flirtuje s nimi, což je ve všech případech vnímáno velmi negativně a mužské postavy jsou jejím flirtováním znechuceny — tyto momenty jsou prezentovány jako komické.

Více vzhledu do Nathanovy postavy se nám dostává až ve filmu *Tiger & Bunny: The Rising*, kdy Nathan odhaluje svou minulost — v dětství chodila do chlapecké školy a byla šikanována za svůj zájem o muže. Dále je vyobrazena, jak později zažívá

¹⁹ Tiger & Bunny HERO TV FAN Official Book Vol. 2

²⁰ *Pyrokinéze* = manipulace s ohněm.

²¹ *Predatory* = doslova dravý; úmyslně zneužívající ostatní pro své vlastní obohacení, často v sexuálním kontextu. (<https://www.merriam-webster.com/dictionary/predatory>)

*genderovou dysforii*²² a spolužáci se ji vysmívají za nošení ženského oblečení. Nathan však prohlašuje, že s její identitou není nic špatné a že se má ráda taková, jaká je.

Postava Nathana je velmi zajímavá svou genderovou non-konformitou a snahou o pozitivní reprezentaci. Zároveň však anime využívá Nathanovu postavu hlavně jako *comic relief*,²³ kdy její sexualitu vyobrazuje mnoha ostatními hrdiny považovanou za něco negativního. Situace, kdy je ostatními hrdiny odmítána divákovi prezentují její sexualitu negativně a *predatory*, kdy se snaží mužské postavy i políbit přes jejich nesouhlas. Vyobrazení LGBTQ+ postav a osob jako *predatory* je častým negativním stereotypem, jež LGBTQ+ komunita musí čelit,²⁴ a proto je toto vyobrazení velmi problematické. Takovéto zobrazení převážně gay mužů však není v anime a japonských médiích neobvyklé.²⁵

3.1.2.4 Agnes Joubert

Agnes je producentkou Hero TV a její hlavní motivací je zvýšit sledovanost hrdinského programu a zalíbit se sponzorům, někdy i na úkor samotné hrdinské práce. Agnes je přibližně 30 let, je vyššího vzrůstu a postavy tvaru přesýpacích hodin. Má vlnité, tmavší blond vlasy a nosí halenku, sukni a boty na podpatku ve formálním stylu. Nosí výrazný make-up a je vždy upravená. Agnes je výbušná, seriózní a rázná povahy — svou práci bere velice vážně a na hrdiny je velmi přísná. Zvýšení sledovanosti show

²² *Genderová dysforie* je úzkost, kterou člověk pocítuje, pokud se jejich gender neshoduje s pohlavím, které mu bylo přiřazeno po narození. (https://en.wikipedia.org/wiki/Gender_dysphoria)

²³ *Comic relief* = humorná postava, či situace v jinak seriózní práci vložena za účelem uvolnění napětí. (https://en.wikipedia.org/wiki/Comic_relief)

²⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/LGBT_stereotypes

²⁵ "In January of 2018, I conducted an anonymous online survey of over 200 anime fans. 35% of surveyed individuals said anime *negatively* represented queer relationships, 52% said anime was *somewhat positive* in its representation, and only 5% of surveyed individuals said anime represented the queer community *positively*. [...] Other responses talked about how stereotypical many queer male characters are in their portrayals, often being made into predators or feminized for comedic effect." (<https://the-artifice.com/anime-queer-representation>)

je pro ni důležitější než názory hrdinů, a tak se s Tigerem často dostává do potyčky ohledně hrdinské práce — Tiger je přesvědčen, že zachraňovat životy je nejdůležitější, kdežto Agnes Tigera často tlačí do situací, které přidají show napětí a zajímavost, zároveň jsou však nebezpečnější.

Agnes je nadřizená všem hrdinům a rozděluje jim práci, očekává tak naprostou poslušnost, a pokud ji hrdina neposlechne, velmi se na hrdiny naštvě. Mimo tuto roli se v anime příliš neobjevuje a o jejím životě a minulosti nic nevíme. Agnes je hned po Blue Rose nejvíce sexualizovanou postavou — i přes to, že je její oblečení vždy formální, je poměrně odhalující. Její halenka je nošena s rozepnutými knoflíky tvořící výstřih a v jedné epizodě je vyobrazena ve večerních šatech s velikým výstřihem, odhalující část prsou. Vzhledem k její rozepnuté halence animátoři v určitých úhlech vyobrazili nerealisticky chovající se látku její halenky, aby předešli odhalování Agnesiných prsů, látku však vyobrazili těsně přiléhat k prsům, aby záběr na Agnes zůstal sexualizovaný, ale ne až příliš odhalující.

Agnes je jednou z mála reprezentací dospělých žen v *Tiger & Bunny*, a proto je její postava důležitá. Míra, do jaké je Agnes sexualizovaná je tedy mnohem více prominentní a zpozorovatelná. Agnes je však zároveň silnou a sebevědomou ženou v pozici moci, a tak její postavu nemůžeme úplně odsoudit jako čistě sexuální objekt.

3.1.2.5 Zločinci

Mezi zločinci, se kterými hrdinové bojují, nalezneme pouze dva momenty, kdy je členkou zločinecké skupiny i žena.

První je již zmíněné trio sester Myersových, jež funguje jako zločinecká organizace samo o sobě. Trio se v anime objeví pouze v jedné epizodě — jejich zločinecký plán je za pomoci svých schopností vycítit peníze, nebezpečí a lži unášení dětí bohatých rodičů a požadování výkupného. Trio je přemoženo a zatčeno hrdinkou Dragon Kid. Jak již bylo zmíněno, sestry Myersové mají ladící zločinecký kostým, sestávající z odhalujících těsných oblečků s nadkolenkami a botami na podpatku. Při boji se také snaží využívat své “ženské zbraně” když Tigera prosí o propuštění, čímž Tigera rozptýlí a povede se jim utéci. O jejich životě a minulosti nic více nevíme. Sestry Myersovy jsou vyobrazeny jako naivní, amatérští zločinci, kterým jde hlavně o peníze. Na rozdíl od jiných

mužských hrdinů nejsou tolik významnými zločinci a pro hrdiny nejsou příliš velkou hrozbou, vyobrazující tak ženské zločince jako slabší.

Nejvýznamnější ženskou zločineckou postavou je Kriem. Kriem je členkou organizace *Ouroboros*, jež je zodpovědná za vraždu rodičů Bunnyho. Kriem je žena nižší, štíhlé postavy kolem 30 let. Má černé vlasy pod uši a nosí výrazný, barevný make-up. Její kostým je laděn do cirkusového stylu, sestávajícího z bílé vesty odhalující pupík, krátké černé kravaty a černých kalhot s károvným vzorem. Na hlavě nosí klobouk s barvami francouzských karet a ve stejném stylu nosí i slunečník a různé další doplňky. Její kostým není odhalující a je dle mého názoru designově nejzajímavější ze všech ženských postav.

Je nám poprvé představena, když za pomoci své super schopnosti ovládat plyšové medvídky jež vyrobila, ovládne město a drží všechny občany jako rukojmí. Za propuštění města požaduje propuštění zločince Jakea Martineze z vězení. Jake je nejsilnějším zločincem z celého seriálu a také jak zločineckým, tak romantickým partnerem Kriem. Jejich vztah je však velmi nevyrovnaný — Kriem je Jakeovi kompletně oddaná a oslovuje jej s příponou “-sama”, jež vyznačuje vyšší postavení oslovovaného (česká varianta by mohla být “pane”) a chová se spíše jako jeho služebnice.

Jakeův plán je vést všechny NEXT k ovládnutí světa a zbavit se lidí bez superschopností, jež jsou dle něj méně hodnotní. Po náročném boji, kdy se hrdinům konečně podaří Jakea dopadnout, Jake omylem svou superschopností zasáhne helikoptéru s Kriem na palubě, což vyústí v úmrtí Jakea a upadnutí Kriem do kómatu. Po jejím probuzení je vyslýchána Tigerem a Bunnym, díky čemuž se dozvídáme celý její příběh — od mala se k ní lidé chovali jako k monstru, protože byla NEXT a když byla unesena Jakem, její rodiče nezaplatili výkupné, aby ji osvobodili. Jake se k ní choval hrubě, ale řekl jí, že se nesmí stydět za to, že je NEXT. Kriem si tak k Jakeovi vytvořila nezdravé obsesivní pouto a připojila se k němu v jeho zločinecké kariéře. Po probuzení z kómatu je v hluboké depresi, a o Jakeovi mluví naprosto oddaně — opakuje, že byl jejím zachráncem a znamenal pro ni vše. V psychotickém záchvatu pak spáchá sebevraždu, prohlašujíc, že jde za Jakem.

Jak tedy můžeme vidět, Kriem je sice velmi schopná a silná, zároveň je však naprosto a nezdravě závislá na muži do takové míry, že bez něj není schopná žít. I přes to, že je Kriem jako žena představena jako naprosto závislá na muži, její postavu nepovažuji za problematickou — její vztah k Jakeovi je v anime prezentován v negativním světle, zjevně dávajíc najevo, že se jedná o nezdravý vztah mezi dvěma zločinci. Její pohnutky a důvody jsou nám zřetelně vysvětleny a její postavu si můžeme vyložit spíše jako oběť. Je také důležité poznamenat, že Kriem není nijak sexualizována, na rozdíl od Blue Rose není vystavena objektivizujícím záběrům a neobjevuje se odhalená.

3.1.3 Re prezentace pohlaví

Anime úspěšně prochází *Bechdel testem* díky mnoha případům konverzace mezi ženami, které řeší osobní problémy, anebo hrdinskou práci.

3.1.3.1 Re prezentace žen

Ženy v *Tiger & Bunny* jsou silné a schopné, většina z nich zaujímá důležité místo ve společnosti. Oproti mužským postavám jsou však často výrazně slabší a jejich role je méně důležitá — ve všech případech hrají roli pomocnice, někoho slabšího, kdo pouze vypomáhá. I přes skvělé hrdinské schopnosti Pao-Lin či Blue Rose při dopadání běžných zločinců, jsou pouze pomocnicemi při boji s větší hrozbou, kterou odahlí Tiger a Bunny. Anime se snaží nabídnout vhled do života a minulosti některých ženských postav, jejich problémy však ve srovnání s mužskými postavami nejsou tolik komplikované a závažné. Problémy genderové identity Pao-Lin a Nathana jsou zajímavé a v anime poměrně ojedinělé, anime na ně však neklade příliš velký důraz a věnuje se jim pouze okrajově. Zobrazení žen je poměrně realistické a zajímavé, oproti mužským postavám však postrádá hloubku a pozornost. Postavy žen v anime *Tiger & Bunny* tedy zaujímají roli pomocnic a vedlejších postav či romantických nebo sexuálních objektů.

3.1.3.2 Re prezentace mužů

Anime *Tiger & Bunny* je primárně zaměřeno na mužské postavy. Postavy Tigera a Bunnyho jsou prozkoumané do hloubky a jejich problémům a minulosti je věnována většina epizod. Jak u mužských hrdinů, tak i mužských zloduchů můžeme vidět mnohem větší váhu a důležitost jejich role. Muži jsou hlavní hrdinové, muži jsou nejvýznamnější zločinci, muži jsou postavy s nejsilnějšími schopnostmi. Vyobrazení mužů je poměrně věrné a realistické, seriál prozkoumává různé osobnosti mužů a jejich problémy — postava Tigera se v průběhu anime potýká jak s problémy své upadající slávy, tak i složitý vztah ke své dceři, na kterou kvůli hrdinské práci nemá příliš mnoho času; postava Bunnyho se potýká s psychickými problémy ohledně vraždy svých rodičů a anime nám ukazuje vývoj jeho postavy a komplikovaného vztahu s Tigerem.

3.2 Mahou Shoujo Madoka★Magica

Mahou Shoujo Madoka Magica (dále jen *Madoka Magica*) je anime seriál který započal i ukončil své vysílání v roce 2011. Anime není založeno na manze a je napsáno slavným japonským spisovatelem a scénáristou Genem Urobuchim. Seriál se žánrem řadí mezi psychologický thriller a patří k oblíbenému subžánru *mahou shoujo*,²⁶ který tradičně spadá pod *shoujo anime*.²⁷ *Madoka Magica* však tento subžánr tradičně plný feminity, krajkových šatů, magie a lásky a naděje vždy vítězí nad zlem ve spojení s žánrem psychologického thrilleru naprosto dekonstruuje. Takzvaný “*dark magical girl*” žánr je dnes poměrně oblíbený a tvůrci anime a mangy často navštěvovaný, *Madoka Magica* však tomuto trendu podala zrod. Toto nové, temné pojetí v Japonsku po desetiletí tradičního *mahou shoujo* subžánru, spojené s vynikajícím scénářem, dechberoucími vizuálními efekty a sympatickými hrdinkami tomuto anime zajistilo

²⁶ *Mahou shoujo* je japonský výraz pro subžánr magických dívek.
(https://en.wikipedia.org/wiki/Magical_girl)

²⁷ *Shoujo* je japonský výraz označující mangu či anime pro mladé dívky.
(https://en.wikipedia.org/wiki/shoujo_manga)

veliký úspěch, a tak není příliš překvapivé, že na celkovém postavení v žebříčku NHK zaujímá 3. místo.

Příběh vypráví o Madoce Kaname, obyčejné dívce, která jednoho dne potká magické stvoření Kyubey, které ji nabídne splnění jakéhokoliv přání, pokud se stane magickou dívkou, která bojuje se zlými čarodějnicemi, jež z lidí vysávají štěstí. Později se však přes traumatizující události dozvídá, že pokud magické dívky nezemrou při boji, eventuálně se promění v čarodějnice, jež se pak ostatní magické dívky snaží zabít. Kyubey odhalí, že patří k mimozemské rase, jež sklízí emoce magických dívek, aby zabránili zániku vesmíru.

3.2.1 Vizuální styl

Vizuální styl anime je kombinací klasického stylizovaného stylu nejčastěji spojovaného s anime a s animací inspirovanou ruskými a českými styly animace. Lidské postavy a lidský svět jsou vyobrazeny v klasickém anime stylu, zatímco čarodějnice, proti kterým magické dívky bojují, jsou animované technikou *stop motion*²⁸, vytvářející tak silný kontrast a pocit surreálna, až abstrakce. Umělecký styl zobrazení dívek je velmi zjednodušené a odpovídá *moe* estetice — dívky sdílejí stejný vzhledový základ, kterým jsou velké oči, jemné rysy a štíhlá postava, individuálnost postav je pak vyjádřena pouze variací barvy a tvaru očí, účesu, oblečení a výšky. Toto zobrazení se silně soustředí na vyjádření roztomilosti a zranitelnosti, stejně tak jako mládí dívek. Anime nám sice upřesňuje, že dívkám je kolem čtrnácti let, vizuálně by však bylo možno je prezentovat jako mnohem mladší. Toto mladistvé, téměř dětské zobrazení se většinou používá za účelem vzbudit silné pocity afekce a ochranné péče, často se sexuálním podtextem. Zde však anime tento aspekt využívá i z vypravěčských důvodů — styl má amplifikovat divákovu emoční reakci při temných, často až hororových scénách, kdy je tato roztomilá postava nucena prožívat kruté, násilné a traumatizující momenty.

²⁸ „*Stop motion*, *pookénková* nebo *fázová animace* je technika animace, při níž je reálný objekt mezi jednotlivými snímky ručně upravován a posouván o malé úseky tak, aby po spojení vyvolala animace dojem spojitosti.“ (https://cs.wikipedia.org/wiki/Stop_motion)

Vizuální zobrazení dívek není sexualizované a anime nám neposkytuje objektivizující záběry na těla dívek.

3.2.2 Postavy

3.2.2.1 Madoka Kaname

Madoka, hlavní protagonistka příběhu, je čtrnáctiletá dívka veselé povahy. Je nižšího vzrůstu a má krátké růžové vlasy stažené do dvou culíků. Její život je prostý a spokojený, žije obklopena milující rodinou a kamarádkami. Její naivní osobnost a pasivita, stejně jako častý pláč a časté zobrazování mezi plyšovými zvířaty ji vykresluje jako nedospělou a symbolizuje tak nevinnost dětství. Přesto, že se anime doslova jmenuje “Magická dívka Madoka,” magickou dívkou se v časové linii jež my pozorujeme nikdy nestane. Hlavní překážkou je pro ni Homuřin zásah a nerozhodnost ohledně svého přání - má totiž vše, co by si mohla přát. I přes její odhodlání zachránit své přítelkyně a pomáhat lidem, je nakonec vždy zachráněna jednou z jejích kamarádek a stává se tak onou dámou v nesnázích. Tato pozice však pro ni není přirozená, Madoka se v originální časové linii měla stát magickou dívkou a zemřít při boji se silnou čarodějnící Walpurgisnacht. Její osud je však změněn díky přání Homury Akemi, která se snaží zabránit její smrti v každé časové linii — pokud se totiž dívka stane magickou dívkou, může mít jedno jakékoliv přání. Toto úsilí však změní osud tolikrát, že Madoka nastřádá obrovské množství magické energie, což ji v naší časové linii dá potenciál stát se nejsilnější magickou dívkou, jaká kdy žila. Poté, co se Madoka dozví o Homuřině snaze, konečně najde své přání - zabránit tomu aby se z magických dívek staly čarodějnice a vysvobodit je tak od utrpení. Toto přání přepíše pravidla celého vesmíru a Madoka se stane božskou entitou, pomáhající všem magickým dívkám v minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Vytvoří tak nový svět, kterého však již není součástí jako lidská bytost a jediný kdo si ji pamatuje je Homura a její malý bratr.

3.2.2.2 Sayaka Miki

Sayaka je Madočinná nejlepší kamarádka ze školy. Sayaka je o něco vyšší než Madoka a má modré vlasy sahající pod bradu. V kontrastu s Madokou je velmi sebevědomá, energická, svérázná a impulzivní. Je po Madočinným boku když poprvé mluví s Kyubey a je jí tak nabídnut stejný kontrakt. Na rozdíl od Madoky Sayaka své přání nalezne velmi rychle a stane se magickou dívkou. Její přání obětuje pro svého přítele z dětství a zároveň objekt lásky Kyosukeho Kamijo, který po úrazu již nemůže hrát na housle. Sayaka jej svým přáním uzdraví a o svém skutku mu neřekne. Zprvu si Sayaka boj s čarodějnicemi užívá, cítí se sebevědomě a je ráda, že může zachraňovat lidi. Dokonce zachrání i Madoku a jejich společnou přítelkyni Hitomi Shizuki před čarodějnicí. Její postoj se začne měnit, když se objeví nová magická dívka Kyoko Sakura, která má v úmyslu Sayaku zabít. Ta se rozhodne bojovat, v průběhu boje však díky Madoce zjistí, že po uzavření kontraktu její duše již nesídlí v jejím těle, ale v medailonu, jež od Kyubey dostala. Její tělo již není její, ale je silné, aby vydrželo boj. Sayaka si uvědomí, že již není člověkem a propadne hluboké depresi. Rozhodne se, že takto nemůže Kyosukemu vyznat lásku a i přes Madočinnu podporu propadá zoufalství a vzteku, obracejíc se i proti Madoce. Následně pak po cestě vlakem zaslechne velmi sexistickou konverzaci dvou mužů, což má za následek naprosté propadnutí emocím a zavraždění těchto mužů. Poslední fází Sayačinniny cesty k zoufalství je pak moment kdy Hitomi konfrontuje Sayaku ohledně své lásky ke Kyosukemu. Hitomi Sayace oznámí, že Kyosukemu vyzná lásku, dá jí však možnost vyznat mu lásku dříve. Sayaka tuto příležitost nevyužije a z povzdálí Hitomino vyznání pozoruje. Kyosuke vyznání přijímá, což zapříčiní další vlnu utrpení pro Sayaku a ta se promění v čarodějnici. Madoka a Kyoko se pokusí Sayačinnu proměnu zvrátit, to se však nepodaří a Kyoko Sayaku zabije, přičemž sama přijde o život.

3.2.2.3 Mužské postavy

Vyobrazení mužů v *Madoka Magica* může být vykládáno jako misandrické — v příběhu nalezneme pouze 3 pojmenované mužské postavy, které jsou pouze vedlejší a v ději hrají pouze malou, často negativní roli. Například v jediné scéně jsme svědkem

konverzace mezi dvěma muži, slyšíme pouze silně sexistický monolog neznámého muže ve vlaku, jež slouží jako katalyzátor pro další vývoj Sayačiny postavy.

Madočin otec Tomohisa Kaname je první mužskou postavou se kterou se setkáváme. Tomohisa je otcem v domácnosti, je povahou i designem velmi mírný a přátelský, jeho chování je nenásilné a nevýrazné a je vždy zobrazen v pozitivní náladě. Madoka s ním vede pouze velmi krátké a faktuální konverzace, na rozdíl od své matky, se kterou se radí ohledně svých problémů. Otec má v celém anime pouze malé množství promluv, o ničem nerozhoduje a nikdy v příběhu nehraje podstatnou roli. Jeho povinností je starat se o domácnost a pečovat o Madočinna mladšího bratra, jenž hraje stejně nepodstatnou roli. Takovéto zobrazení mužů je v anime poměrně nezvyklé, jelikož tuto roli v drtivé většině případů zaujímají ženy.

Další výraznější mužskou postavou je pak Kiyosuke Kamijo, který jako jediná mužská postava hraje důležitější roli. Kiyosuke je Sayačin přítel z dětství, do kterého je Sayaka zamilována. Kiyosuke je kvůli nehodě v nemocnici a zjistí, že kvůli poraněné ruce nemůže hrát na housle. Sayaka jej chodí navštěvovat, ale když mu přinese hudbu k poslechu, Kiyosuke se k Sayace začne chovat agresivně. Sayačino přání Kiyosukeho vyléčí, a jelikož o Sayačině oběti neví, později přijímá Hitomino vyznání a naváže s ní romantický vztah. Kiyosuke není sám o sobě negativní postavou, jeho existence je však katalyzátorem pro Sayačino propadnutí zoufalství, což je v anime jeho jediná role.

3.2.3 Motiv sexuální dospělosti

Hned na začátku příběhu jsme upozorněni na Madočinu nevyspělost a mládí v kontrastu se staršími ženami. Madoka a její matka se ráno upravují v koupelně, matka nanáší make-up, zatímco Madoka vybírá stuhy do vlasů. Matka Madoku povzbuzuje, aby nosila stuhy červené, které přitahují více pozornosti a mluví o tajných obdivovatelích. Madoka okamžitě odmítá jakýkoliv zájem o mužské obdivovatele, přesto však projeví zájem o to být atraktivní. Po cestě do školy se setká se svými kamarádkami a jejich chování nám znovu připomene jejich nedospělost. V další scéně pak znovu vidíme kontrast ve srovnání s Madočinnou učitelkou, která místo učení třídě hystericky vypráví o svých problémech ve vztahu. Dozvídáme se, že ji opustil muž

kvůli špatně uvařeným vajíčkům a snaží se třídu přesvědčit o tom, že *“hodnota ženy není dána tím, jak dokáže uvařit vajíčka,”*²⁹ mluví také o problému v japonské společnosti, kdy je nevdaná žena nad 30 let považována za méněcennou. Celá tato situace je však podávána humorně a dívky se učitelčině situaci smějí.

Po setkání s Kyubey mají dívky zdánlivou možnost výběru, kdy Kyubey nabídne splnění jakéhokoliv přání za cenu stání se magickou dívkou. Kyubey však dívkám nikdy nevysvětlí opravdovou podstatu a všechna fakta kontraktu, což vede k dívkám dávajícím svůj souhlas k něčemu, o čem neznají všechny informace. Uzavření kontaktu s Kyubey se dá chápat jako vstup dívky do dospělosti — to můžeme vidět v jasném rozdílu mezi magickými děvčaty a Madokou. Rachael Lafler ve svém článku *Theme Discussion: Puberty and Virginitly in Puella Magi Madoka Magica*³⁰ tento kontrakt přirovnává ke ztrátě panenství a vidí Kyubey jako reprezentaci mužů, čímž zdůrazňuje negativní pohled na muže, jenž celé anime poskytuje. Symboly sexuální zralosti můžeme ve světě magických dívek vidět i dále, a to hlavně u čarodějnic, se kterými magické dívky bojují, což je zdánlivě jejich hlavním účelem. Čarodějnice jsou čistě zlé, nadpřirozené entity, které šíří negativní energii a negativně ovlivňují lidi, nutíc je i k sebevraždě a násilí. Jejich podoba je velmi abstraktní, avšak vždy mají základ dospělé ženy. Z poražených čarodějnic dívky získávají temný objekt *“witch’s seed,”* tedy semeno z čarodějnice, kterým mohou očistit svůj medailon a následně jej vložit do Kyubey, jež sám svou pozici označuje jako *“inkubátor.”* Důležitým detailem je pak *yonický*³¹ symbol na Kyubeyho zádech.

V příběhu se dále dozvídáme, že pokud magické dívky neočišťují svůj medailon, ve kterém se nachází jejich duše, budou zaplaveny negativními emocemi a eventuálně se stanou čarodějnicemi. Zde tedy můžeme vidět úplný přechod do dospělosti, což můžeme vysvětlit jako symbol dospělosti jakožto něčeho náročného a negativního. Lafler zde tedy ukazuje, jak kontrakt bez správného svolení uvádí dívku do dospělosti negativní cestou a přináší jí utrpení.

²⁹ *Mahou Shoujo Madoka ★Magica*, 2011, Epizoda 1

³⁰ <https://reelrundown.com/animation/Crackpot-Fan-Theory-Madoka-as-a-Metaphor-for-Female-Puberty>

³¹ Symbol reprezentující ženské pohlavní orgány. (<https://en.wikipedia.org/wiki/Yoni>)

3.2.4 Reprezentace pohlaví

Díky svému převážně ženskému obsazení anime bez problémů prochází *Bechdel testem*, obráceným *Bechdel testem* však neprochází — jelikož jediná instance mužské konverzace je sexistický rozhovor mužů ve vlaku, kde negativně komentují ženy.

3.2.4.1 Reprezentace žen

Ženy jsou v anime hlavním zaměřením — jsou v ději hlavními postavami, přes jejich postavy se odehrává příběh a zastávají všechny důležité role. Přesto jejich rozmanitost není příliš velká, jelikož dospělé ženy nám anime představí pouze dvě — matku a učitelku, tedy tradiční ženské role. Zbytek ženských postav jsou mladé dívky hledající cestu k dospělosti. Ženy v anime nejsou zobrazovány sexualizovaně a nejsou objektivizovány. Vizuálně se od sebe příliš neliší a následují estetiku *moe*, zde se však dá spekulovat, že důvodem je nabourání klasického žánru a umocnění dopadu příběhu, spíše než objektivizace. Chování dívek odpovídá poměrně klasickému vyobrazení mladých dívek v anime, tedy naivních a emocionálních, postavením však takovýchto dívek do traumatizujících situací však anime dosahuje poměrně realistického chování dívek.

3.2.4.2 Reprezentace mužů

Jak již bylo zmíněno, *Madoka Magica* představuje pouze malé množství mužských postav. Ty v anime nehrají příliš důležitou roli, dokonce mají i velmi málo promluv. Všechny mužské postavy jsou v anime vykreslené ve více či méně negativním světle — existence mužských postav má negativní vliv hlavně na Sayaku. Za výjimku se dá považovat pouze malý bratr Madoky, jež nehraje v anime skoro žádnou roli. Madočin otec se pak dá chápat negativně jako někdo naprosto neužitečný a nepotřebný.

3.3 Love Live! School Idol Project

Love Live! School Idol Project (dále jen *Love Live!*) je multimediální projekt skládající se z anime seriálu a filmů, hudebních desek, animovaných hudebních videí,

mangy a videoher, který vznikl v roce 2010. My se budeme soustředit pouze na anime vysílané v letech 2013-2014. Anime není založeno na manze a autorem scénáře je Jukki Hanada. První a druhá série *Love Live!* zaujímá v žebříčku NHK čtvrté a páté místo, zatímco navazující film *Love Live! The School Idol Movie* zaujímá devátou příčku, jedná se tedy o další v Japonsku velmi oblíbenou franšizu. Anime patří k žánru *slice of life* a komedie.

Anime popisuje příběh několika středoškolských studentek, které se dozví, že jejich škola bude z důvodu nedostatku nových studentů uzavřena. Dívky se rozhodnou školu zachránit, a tak založí hudební a taneční skupinu jménem $\mu's$,³² v naději že přilákají nové studenty. Ke skupině se postupně přidávají další dívky a $\mu's$ má nakonec devět členů. Poté, co se jim opravdu podaří přilákat nové zájemce a školu zachránit se dívky rozhodnou přihlásit se do soutěže *Love Live!*, aby soutěžily s ostatními skupinami z celé země. I přes to, že se jim soutěž podaří vyhrát, se dívky skupinu rozhodnout rozpustit, a to z důvodu maturování některých členek skupiny.

Anime se úzce soustředí na členky $\mu's$, dále představuje pouze jiné studentky či rodinné příslušnice, zatímco mužské postavy se objevují pouze v několika záběrech a nemají žádné promluvy. Celý svět *Love Live!* se soustředí pouze na ženy a muži v anime nehrají žádnou roli, tento fakt však rozhodně nezaručuje neproblematickou reprezentaci žen.

3.3.1 Vizuální styl

Vizuální styl *Love Live!* Je výrazně stylizovaný a zjednodušený. Jedná se o styl, který si lidé nejčastěji spojují s žánrem anime — nejvýznamnějšími znaky jsou velké oči s nadsazenými odlesky, jemné, až dětské rysy v obličejí a uniformní štíhlé, drobné postavy. Anime opravdu klade důraz na roztomilost a dětskost, zatímco dívky zároveň využívá jako sexuální objekty svými mnoha téměř odhalujícími záběry na krátké sukně.

³² Čteno „*muse*“ – anglicky múzy.

Těla a postavy dívek se skoro vůbec neliší — můžeme si všimnout, že dívky sdílejí stejný základ těla, zatímco se mění pouze výška, velikost prsou, barva a tvar očí a účes. Tento styl zobrazování dívek je problematický, jelikož perpetuuje pouze jeden správný ideál krásy, vylučující tak nespočet rozmanitých tvarů a rysů těl, postav a obličejů. Tento unifikující vzhled postav má zřejmě zajistit snadnější animaci a reprodukci postav pro *merchandise*³³, ale nesporně se jedná i o *fanservice* a perpetuování především japonských ideálů krásy jako jsou světlá kůže, štíhlá postava, či velké oči a zorničky.³⁴ Dívky v anime nejsou zobrazovány odhalené, většinu času nosí školní uniformy, nebo kostýmy ve kterých vystupují. Výjimkou je pak plážová epizoda,³⁵ kde jsou dívky zobrazeny v plavkách pro poskytnutí *fanservice*.

3.3.2 Postavy

Hlavními postavami anime je devět členek skupiny μ 's. Členky v anime nemají příliš výrazný individuální příběh nebo osobnost — fungují spíše jako celek a anime se zaměřuje na příběh skupiny jako takové. Postup analýzy jednotlivých postav, dle kterého jsem postupovala do této chvíle tedy není příliš vhodný — v této kapitole tedy nejdříve rozeberu ženské postavy obecně a dívky individuálně představím pouze zběžně.

U anime zaměřující se na postavy s *moe* charakteristikou vznikají určité archetypy osobností, které se dají aplikovat na většinu postav. Tyto archetypy vznikly ve fanouškovských komunitách a jsou mezi diváky anime běžně používané. Nejčastěji je můžeme najít v anime o mladých dívkách, často ze středoškolského prostředí, používají se však i u mužských postav. Vzhledem k tomu, že členky μ 's tyto archetypy naplňují, budu na nich předvádět příklady těchto archetypů a uvádět jejich japonské

³³ Produkty určené k propagaci filmu, hudební skupiny a podobně, často zobrazující konkrétní fiktivní postavu. (<https://www.lexico.com/en/definition/merchandise>)

³⁴ MAGNÚSDÓTTIR, Laufey. *Alluring Faces, Beauty Standards in Japanese Society through the Ages*. University of Iceland, 2015.

³⁵ Plážové epizody jsou často využívanou metodou, jak změnit místo příběhu a dopřát hrdinům přestávku. Tyto epizody jsou často považovány za méněcenné, jelikož jsou často tzv. *fillerem* (= epizoda jež nijak neposouvá příběh a neposkytuje vývoj postav) a záminkou pro *fanservice*. (<https://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/BeachEpisode>)

výrazy. Definice jsou získány ze stránek <https://the-dere-types.fandom.com> a <https://vtropes.org>.

Zobrazení žen v *Love Live!* se nesnaží o realistické vyobrazení — velmi zjevně se jedná o snahu vyobrazit idealizovanou verzi žen, ve snaze uspokojit mužské diváky, specificky verzi, jež je anime komunitě označována výrazem *moe*. Přesto, že má každá dívka lehce odlišné osobnostní prvky, aby si každý divák mohl vybrat svou favoritku (případně *waiifu*), všechny dívky sdílejí stejnou sadu vlastností jako je naivita, až dětská roztomilost, nevinnost, stydlivost a tradiční feminita. Dívky také nemají žádné reálné osobnostní, či vzhledové vady — jako vady jsou prezentovány vlastnosti jako obliba jídla a sladkostí, nebo lenost. Tyto vady však ani nemohou být považovány za reálné — dívky se stravují normálně, rozhodně se nejedná o přílišné přejídání a je jim vyčítáno, když jedí například chleba. Jejich lenost je také velmi ambivalentní — dívky každý den chodí do školy a trénují, pokud si však odpočinou, ostatní dívky jim vyčítají lenost.

Anime celkově prezentuje dívky jako slabé a zranitelné, dívky často pláčou a jsou emocionální. Důraz na jejich nevinnost je kladen i v romantickém smyslu, kdy dívky projevují velikou stydlivost při zmínce lásky a vztahů, doprovázenou červenáním a koktáním. Tyto vehementně dětské vlastnosti jsou však kombinovány se sexualizovaným pohledem na dívky, což se projevuje jak při již zmíněných záběrech pod sukně, tak ale například při mnoha scénách, kdy členka $\mu's$ Nozomi Tojo často chytá ostatní dívky za prsa jako formu trestu, nebo dívky omylem zaboří obličej mezi její ňadra. Dívky s těmito dotyky nesouhlasí a situace je jim očividně nepříjemná, nikdo ale toto chování nepovažuje za problematické a anime toto podává jako komickou situaci. Tyto situace úzce souvisí s fetišizací lesbických vztahů, jež je pro lesby ve společnosti velkým problémem, jelikož se jedná o další formu objektivizace, často přestrojenou za inkluzi.³⁶

Sexualizace dívek a scén v *Love Live!* je problematická nejen z důvodu misogynie a prezentace žen jako pouhého sexuálního objektu, ale také z důvodu pedofilních tendencí, jež anime podporuje. Dívkám je v anime sice od patnácti do osmnácti let, jejich vizuální zpracování, a hlavně chování dívky prezentuje mnohem

³⁶ <https://info.umkc.edu/womenc/2014/04/18/the-fetishization-of-lesbians-and-bisexual-women/>

mladší. Toto zaujetí mladistvě, až dětsky vystupujícími postavami v anime a jejich sexualizace není ojedinělé a je velkým problémem v anime průmyslu. Tento problém je v Japonsku dokonce natolik prominentní, že existuje vlastní žánr mangy a mediálního obsahu soustředěný na erotické či sugestivní vyobrazení fiktivních nezletilých dětí zvaný *lolicon* u dívek, *shotacon* u chlapců. Existence a legalita tohoto žánru je v Japonsku dodnes intenzivně diskutovaným tématem, přes mnoho návrhů na zákony je však vlastnictví a vytváření tohoto obsahu stále legální.³⁷

Dalším problematickým zobrazením dívek v *Love Live!* je přístup k jejich *body image*. Již od první epizody dívky neustále mluví o držení diety kvůli kariéře idolů. Tato premisa provází celý příběh, kdy jsou často dívky okřikovány ostatními členkami, když jedí sladkosti, nebo i jídla jako je rýže. Celá tato situace pak vyústí v epizodu, kdy se Honoka Kosaka dozví — jak ji anime podává — příšernou zprávu o tom, že velmi přibrala na váze. Její matka a sestra na zprávu reagují velmi negativně — jejich chování by se dalo přirovnat k truchlení. Umi Sonoda tento ‘problém’ bere velmi vážně a pro Honoku a další členku skupiny vymyslí program pro cvičení a dietu. Dívky však program nedodržují a dále jedí sladkosti. V průběhu epizody musí Honoka řešit problémy ohledně studentského parlamentu a na konci epizody odhalí, že se jí podařilo zhubnout díky způsobenému stresu, kvůli kterému zapomněla jíst. Tento fakt je prezentován jako pozitivní a není žádným způsobem kritizován. Takovéto vyobrazení diety je velmi problematické, jelikož dává špatný příklad zejména mladým dívkám, které anime sledují. Dále takováto příběhová linka nedává smysl zejména vizuálně, jelikož *Love Live!* všechny dívky zobrazuje jako velmi štíhlé a jejich vzhled se nemění ani po přibrání na váze, ani po zhubnutí. Je také důležité poznamenat, že dívky dietu nedrží kvůli zdraví, ale kvůli atraktivitě. Toto se nepochybně děje z důvodu neochoty producentů riskovat ztrátu atraktivnosti dívek. Dívky jsou idealizovanou verzí žen, a tak se ani u problému tělesné váhy nedočkáme zasazení v realitě. Takovýto přístup je nejen misogynní jelikož staví zachování dívek jako sexuálních objektů na první místo, je také *fatphobic*³⁸ jelikož naznačuje, že dívka je s nárůstem váhy natolik neatraktivní, že se ji anime ani neopovází vizuálně vyobrazit. Téma anime dívek držících dietu je v anime

³⁷ <https://en.wikipedia.org/wiki/Lolicon>

³⁸ *Fatphobia* je strach z, nebo nenávisť k lidem s nadváhou či obezitou a stigmatizace takových jedinců. (<https://www.srhweek.ca/providers/people-and-communities/sizeism-and-fatphobia/>)

(obzvláště u anime mířené na mladší dívky) poměrně rozšířené. Jak Rachel Kelly uvádí ve svém článku *Why Are Anime Girls Always Dieting? Female Body Image and Weight in Japan*,³⁹ důvodem k tomuto trendu je způsob vnímání lidí s vyšší tělesnou hmotností v japonské kultuře. Slušnost a ohleduplnost jsou v Japonsku velmi důležité hodnoty a mít vyšší tělesnou hmotnost, a tedy zabírat více místa v prostoru tyto hodnoty porušuje. Vnímání nadváhy jako neatraktivní vlastnosti je rozšířené v mnoha kulturách, Japonsko však na nízkou tělesnou hmotnost a atraktivitu klade ještě vyšší důraz — v článku je nazvána až obsesí. Od toho se pak odvíjí i velký problém s anorexií a podvýživou dívek v Japonsku. Takováto prezentace hubnutí v anime tedy dále perpetuuje tyto hodnoty, jež mohou mít negativní a nebezpečný vliv na diváky, hlavně mladé dívky.

Nespokojenost se svým body image se v anime objevuje i u jiných postav — například Umi má problém performovat v kostýmech s krátkou sukní, jelikož se stydí za svá stehna. Dále pak také můžeme vidět Honočinu mladší sestru Yukiho, jak se snaží utáhnout si pásek na menší velikost, či jak na svá prsa křičí, aby více rostly. Tato zjevně negativní vyobrazení jsou v anime podávána jako komické situace, dále tak naplňující problematické vnímání tělesné váhy a atraktivity.

3.3.2.1 Honoka Kosaka

Honoka je hlavní protagonistkou anime a leaderkou a zakladatelkou μ 's. Honoka je studentkou druhého ročníku střední školy, je menšího vzrůstu a má kratší, zrzavé vlasy na ramena. Její povaha je velmi optimistická, energická, nebojí se riskovat a když se pro něco rozhodne, udělá vše, co je v jejích silách, aby dosáhla svého cíle. Honoka nemá žádnou konkrétní roli ve skupině, příliš nevyniká v žádném aspektu kariéry idolu, její energie a odhodlanost je však hlavní 'hnací silou' skupiny a všechny členky ji tak považují za leadera. Není však velmi dobrá v oblasti studií a celkově nepatří k rozumnějším postavám.

Je velmi neopatrná a má tendenci často padat, či upouštět věci — tento archetyp anime dívky se nazývá *dojikko* — neopatrná a nepozorná dívka, jež má často 'hlavu v

³⁹<https://raianimeblog.com/2018/10/24/why-are-anime-girls-always-dieting-female-body-image-and-weight-in-japan/>

oblacích. Honoka však také splňuje vlastnosti archetypu *genki girl* — energetická a veselá dívka, která se snadno nadchne, často je hlasitá a obšírně gestikuluje. Díky své laskavé povaze také patří k archetypu *deredere*. Honoka je tedy kombinací těchto několika archetypů.

3.3.2.2 Umi Sonoda

Umi je jednou ze tří původních zakladatelek *μ's* a Hanočina spolužačka. Je vyššího vzrůstu a má dlouhé tmavě modré vlasy. Má představovat kvality tzv. *yamato nadeshiko*, tedy ideální tradiční Japonské ženy.⁴⁰ Je stydlivá a od ostatních lidí si drží odstup, je však intelektuálně zaměřená a řídí se chladnou logikou. Má silné citění pro disciplínu, jež vyžaduje i od ostatních dívek. Zároveň však věří ve své přátele a její úmysly jsou vždy dobré. Její role v *μ's* je psaní textů k písním.

Díky své stydlivé povaze patří k archetypu *bodere* — stydlivá dívka, jež se snaží příliš na sebe neupozorňovat, převážně z důvodu pochybností o sobě samotné, zároveň však dokáže být agresivní.

3.3.2.3 Kotori Minami

Kotori je třetí zakládající členkou *μ's* a spolužačka Hanoky a Umi. Je středního vzrůstu a má dlouhé hnědé vlasy, jejichž část nosí sepnutou do culíku s mašlí. Kotori je mírné, vlídné povahy. Není příliš energetická a osobnostně není příliš komplikovaná — vždy podporuje ostatní členky a je považována za jednoduše hodnou dívku. Její role je navrhovat a vyrábět kostýmy pro vystoupení *μ's*. Její tíhnutí k módě je natolik silné, že v jedné epizodě dokonce zvažuje studium módní školy v zahraničí, ostatní dívky ji však přesvědčí, aby zůstala a pokračovala v cestě stát se idolem. Kotori je také oblíbenou servírkou v tzv. *maid café* — kavárně, kde obsluhují dívky ve speciálním kostýmu služebnice.⁴¹ Díky tomu dívky performují píseň v těchto

⁴⁰ https://allthetropes.fandom.com/wiki/Yamato_Nadeshiko

⁴¹ *Meido* (z anglického slova *maid*) je v Japonsku oblíbeným typem moe postavy. Nejčastěji poskytuje *fanservice*, působí hlavně roztomile a submisivně. (<https://vtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/Meido>)

kostýmech, což je další instancí *fanservice* v *Love Live!*.

Osobnost Kotori patří k archetypu *undere*; jedná se o dívku, která svému romantickému protějšku, zde protagonistce, ve všem vyhoví a na vše řekne ano.

3.3.2.4 Ostatní

Ostatní členky $\mu's$ se k těmto třem zakladatelkám přidávají postupně. Jsou studentkami z jiných tříd a ročníků, patří k nim dokonce i prezidentka a viceprezidentka studentského parlamentu. Většina dívek reprezentuje oblíbený archetyp postavy.

První se přidává Maki Nishikino, jež pro skupinu skládá hudbu. Její osobnostní typ je *tsundere*, dívka, která rychle střídá mezi agresivním a vřelým chováním. Také se dá označit typem *ojou*, tedy mladá dívka z bohaté rodiny.

Další členkou je Hanayo Koizumi, jež velmi obdivuje idoly. Osobnostní typ je *dandere* — velmi stydlivá dívka, v kombinaci s *meganekko* — dívka co nosí brýle, často studijní typ.

Rin Hoshizora je energetická členka, jež miluje sport a každou větu končí slovem *-nya*, tedy mňau. Její osobnostní archetyp je *bakadere*, tedy hloupá a naivní dívka v kombinaci s *genki girl*.

Nico Yazawa je agresivní a drzá dívka, jež předvádí nevinnou roztomilou osobnost, když performuje jako idol. Její archetyp je znovu *tsundere*.

Eli Ayase je prezidentkou školního parlamentu, je velmi populární a je talentovaná ve všech možných ohledech. Prezident studentského parlamentu, japonsky *seitokaicho* je v anime archetypem sám o sobě, často má až přehnaně velkou moc při rozhodování o školních záležitostech. Bývá však kombinován s dalšími osobnostními typy. Eli se ze začátku anime dá označit za *kuudere*, dívku, která je vždy chladná a vážná. Postupně se však její osobnost mění a stane se z ní spíše mateřský typ postavy.

Nozomi Tojo je viceprezidentkou studentského parlamentu. Nozomi je spolu s Eli těžce zařaditelnou postavou. Je mírné a klidné povahy, není však stydlivá, a nepatří ani k typu *deredere*, jelikož si často z dívek dělá srandu a provokuje je. Dokonce dívky

“trestá” tím, že jim osahává ňadra. Zároveň však dívkám velmi pomáhá a vede je v situacích, kdy si neví rady. Pomocí tarotových karet vykládá budoucnost a pracuje jako dívka, co se stará o šintoistický chrám — tato role se označuje výrazem *miko*, není však osobnostním typem.

3.3.3 Reprerentace pohlaví

Díky svému převážně ženskému obsazení anime snadno prochází *Bechdel testem*. Obráceným *Bechdel testem* však neprochází, jelikož mužské postavy v anime nemají žádné promluvy.

3.3.3.1 Reprerentace žen

Jak již bylo zmíněno, ženy jsou v *Love Live!* vyobrazeny velmi idealizovaně a mají představovat zejména mužské fantazie. Neexistuje žádná variace mezi typy těl, nebo výrazných rysů — všechny dívky vychází z jednoho ideálu krásy, jež není narušen ani v situacích, kdy je ostatními postavami konstatováno, že nevypadají dobře. Osobnosti dívek jsou založené na klasických archetypech, jež mají převážně mezi mužskými diváky úspěch. Zobrazení dívek v *Love Live!* se sexistické, jelikož ženy silně objektivizuje. Veškeré vlastnosti dívek jsou jim přiřazeny za jednotným účelem představovat mužský ideál. Jejich zobrazení se nesnaží ženy zachytit realisticky, nýbrž je účelně dehumanizuje. Anime dále zobrazuje nezdravý vztah k vlastnímu tělu a perpetuuje nebezpečné metody a pohledy na hubnutí, čímž může negativně ovlivnit hlavně dospívající divačky.

3.3.3.2 Reprerentace mužů

Muži se v anime skoro nevyskytují. Existují zmínky o otcích, ale na obrazovce se objevuje pouze Honočin otec. I ten je však vždy vyobrazen v záběru, kde není vidět jeho obličej. Druhou mužskou postavou je pak malý bratr Nico, jež se objevuje také

pouze zběžně a nehraje žádnou důležitou roli. Další mužské postavy se objevují pouze jako součást davu, a to velmi zřídka. Můžeme si zde tak všimnout podobnosti s anime *Mahou Shoujo Madoka Magica*, kde se muži objevují také pouze zřídka. *Love Live!* však muže nezobrazuje v negativním světle.

3.4 Psycho-Pass

Psycho-Pass je anime jež započalo své vysílání v roce 2012 a ukončilo jej v roce 2013. Není založeno na manze a je psáno pro obrazovky, autorem scénáře je stejně jako u *Mahou Shoujo Madoka Magica* Gen Urobuchi. K frančíze *Psycho-Pass* patří i dvě další části anime a tři navazující filmy, ty se však v žebříčku NHK neusadily, a tak se budeme zabývat pouze první částí, jež zaujímá devatenácté místo. Anime patří k žánru cyberpunk, krimi a psychologický thriller.

Příběh se odehrává v budoucnosti, kdy Japonsko žije v autoritářském dystopickém režimu. Japonsko ovládá tzv. *Sibyl System*, bio-mechanická počítačová síť, jež neustále skenuje mozky občanů a mimo jiné hodnotí jejich tzv. zločinecký koeficient. Tomuto koeficientu se říká *psycho-pass*, ten pak vypovídá o tom, jaká je pravděpodobnost, že daný člověk spáchá zločin. Pokud *psycho-pass* občana překročí určitý limit, je buď nucen podstoupit terapii, případně je paralyzován a zatčen, či přímo eliminován. Pronásledování zločinců má na starost *Crime Investigation Department* spadající pod *Ministry of Welfare's Public Safety Bureau* (dále jen CID a MWPSB). Anime vypráví příběh skrze detektivku Akane Tsunemori, jež zrovna nastoupila do CID. Akane se postupně dozvídá, že za většinou velkých zločinů ve městě stojí Shogo Makishima, geniální zločinec, jehož *psycho-pass* nelze změřit. Civilizace se vyvinula přes potřebu používat klasické zbraně a členi CID používají takzvaný *Dominator* — zbraň jež změří *psycho-pass* člověka na kterého zamíří a podle toho buď zamkne pojistku, přepne do režimu nesmrtícího paralyzéro anebo eliminace. Z tohoto důvodu jej Akane nemůže zatknout a její podřízený Shinya Kogami se Shoga rozhodne zabít sám. Akane se mu v jeho snaze pokusí zabránit a zachránit jej před rozsudkem smrti.

3.4.1 Vizuální styl

Vizuální styl anime se snaží o více realistické vyobrazení postav s menší mírou stylizace. Postavy a proporce postav se snaží odrážet realitu, zatímco obličejové postavy jsou stylizované do více klasického anime stylu, což je nejvíce viditelné na protagonistce Akane Tsunemori, která má i ve srovnání s ostatními postavami velké oči. Přesto, že se vizuální styl anime snaží být věrný realitě, nenalezneme zde přílišnou variaci typů těl jak u žen, tak u mužů — všechny typy těl zde můžeme označit buď za štíhlé, nebo sportovní, a to i u postav v pokročilém věku.

3.4.2 Postavy

3.4.2.1 Akane Tsunemori

Akane Tsunemori je hlavní protagonistkou příběhu. Akane je dvacetiletá dívka, jenž zrovna ukončila školu a nastoupila do své první práce, zaujímající místo inspektorky pro CID. Je nižšího vzrůstu a drobné postavy, má krátké hnědé vlasy pod bradu a velké hnědé oči. Většinu anime ji vidíme nosit její pracovní uniformu sestávající z černého saka, kravaty a sukně nad kolena. Akane je mírné a laskavé povahy, při svém nástupu do oddělení působí naivně, stydlivě a nemá příliš vysoké sebevědomí — dokonce i pochybuje o svém rozhodnutí stát se členkou MWPSB. Postupem času se však její osobnost a přístup ke světu vyvíjí a v průběhu příběhu se její povaha stane více asertivní, dokáže se za sebe postavit, je sebevědomá a dokáže chladně uvažovat, přesto však neztrácí své ideály.

Akanina osobnost je zvýrazněna kontrastem s ostatními členy CID. Kvůli negativním zažitím a vlivům jež jsou běžně vystaveni, pro inspektory bývá častým problémem nárůst hodnoty jejich *psycho-passu*. Pokud se tak stane, jsou degradováni na pozici *Enforcerů*,⁴² latentních zločinců jež odpovídají inspektorům a pomáhají dopadat zločince — v anime jsou popsáni jako „lovečtí psi.“ Akanina jednotka se skládá z jednoho dalšího detektiva a čtyř *Enforcerů*, jež *psycho-pass* je ve vysokých hodnotách — dokonce i druhý detektiv Nobuchika Ginoza v průběhu anime čelí nárůstu jeho *psycho-passu* a na konci seriálu je degradován na *Enforcera*. Akane je tedy mezi

⁴² Doslova „vymahatel“.

svými kolegy výjimečná mimo jiné pro svou nízkou hodnotu *psycho-passu*, jež si zachovává v průběhu anime i po traumatizujících zkušenostech.

Akane je realisticky vyobrazenou postavou, je snadné se vžít do jejích myšlenkových pochodů a vnímat svět a události anime skrze její pohled. Anime nám nabízí vhléd do jejího života i myšlenek a Akane není v průběhu anime nijak objektivizována.

Tyto poznatky však nemění fakt, že se anime soustředí převážně na muže. I přes to, že je Akane hlavní protagonistkou, v příběhu hraje spíše vedlejší roli. Hlavní konflikty anime se odehrávají mezi muži, konkrétně mezi Shinyou Kogami a Shogem Makishimou, ve vedlejší lince pak mezi Nobuchikou Ginozou a jeho otcem Tomomi Masaokou. Akane je spíše svědkem těchto konfliktů a i když se na jejich řešení ze všech sil podílí a její pomoc je přínosná, vždy hraje vedlejší roli. Zároveň je však jedinou postavou, která se dozví tajemství za Sibyl System, důvodem k tomu, proč není odstraněna je však její vnitřní souhlas se systémem. V podstatě se dozvídáme, že co ji dělá výjimečnou jsou její moralita a důvěra v dobro a lidskost.

Akane je, stejně jako ostatní ženské postavy, prezentována jako silně emocionální postava. Její emocionalita je umocňována právě kontrastem s mužskými postavami, které v anime početně převažují. Akane na situace reaguje emocionálně, dává své emoce najevo a někdy pláče. Toto však není prezentováno v negativním světle — anime naopak dává důraz na to, že cítit a projevovat emoce je lidské. Lidskost je pak důležitým tématem celého anime, hlavně v kontrastu mechanizované společnosti ovládané automatizovaným systémem. Akane tak představuje onu lidskost ve světě, kde o ni lidé postupně přichází, jelikož je jim sebrána možnost volby v mnoha věcech, například v rozhodnutí své budoucí kariéry a způsobu života.

Zajímavým rozdílem je pak také přístup k Akanině intelektualitě. V anime se dozvídáme, že Akane dosáhla perfektního skóre při závěrečných zkouškách a byla ji tak jako jedné z mála lidí v Japonsku nabídnuta možnost vybrat si svou budoucí kariéru. Přes tuto skutečnost se však o Akanině intelektualitě příliš mnoho nedozvídáme — na rozdíl od mužských postav neprojevuje zájem o klasické texty a nevede filozofické debaty. Akanina intelektualita je demonstrována spíše skrze její skutky, schopnost učit se a emocionální vospělost.

Akane není příliš fyzicky schopná a na rozdíl od mužských postav není schopná v boji.

Spoléhá se pouze na *Dominator* a bez něj není schopna boje. Tomu se přesvědčíme hlavně ve scéně, kdy Shogo Makishima zavraždí její přítelkyni přímo před jejíma očima, Akane však není schopná bojovat, jelikož je Shogo schopen *Dominator* oklamat. I přes tuto událost Akane pokračuje ve své snaze Shoga dopadnout bez použití klasických zbraní a zavraždění ho bez zatčení. Dozvídáme se tedy, že Akaninou pravou silou je její psychická odolnost, na rozdíl od mužských postav, kteří často propadají zoufalství, a jejich hodnota *psycho-passu* se nebezpečně zvyšuje.

3.4.2.2 Rikako Oryo

Rikako Oryo je jedinou ženskou antagonickou postavou. Po Akane je také nejvýraznější a nejhluběji prozkoumanou ženskou postavou, jelikož se během několika epizod dozvídáme o jejích motivech a myšlenkových pochodech.

Rikako je osmnáctiletá studentka střední školy. Je vyšší, štíhlé postavy a má dlouhé černé vlasy s rovnou ofinou. Většinu času jí vidíme nosit její školní uniformu. Rikako je nám představena v prostředí její střední školy, která funguje jako místo pro výchovu dívek oddělené od zbytku společnosti za účelem chránit *psycho-pass* dívek a zaručit, aby se nedostaly do kontaktu s negativními událostmi. Dozvídáme se, že Rikako je ve škole velmi populární a všechny dívky si přejí být její kamarádkou. Postupně je nám odhaleno, že Rikako manipuluje ostatní dívky, které následně zavraždí a z jejich těl staví umělecká díla inspirovaná malbami jejího otce. Tato „umělecká díla“ pak vystavuje na frekventovaných místech ve městě.

Anime nám poskytuje vhled do Rikačiny mysli a vysvětluje její motivace, myšlenky a důvody za jejími činy. Dokonce se jako jediná ženská postava podílí na mužských filozofických debatách při jejích rozhovorech s Shogem, který ji k vraždám dává prostředky a podporuje ji. Rikako ve svém monologu dokonce adresuje postavení těchto chráněných dívek, jež by se dalo aplikovat i na mnoho žen v dnešní společnosti, hlavně v Japonsku, ale i v západních zemích. Rikako přirovnává tyto chráněné dívky ke komoditě zvané perfektní manželka a matka, kterou si muži kupují. Jako jediná z ženských postav také stejně jako muži cituje knihy, v jejím případě se však jedná pouze o citace z her Williama Shakespeara, kdežto mužské postavy citují autory jako je Max Weber nebo Michel Foucault.

I přes Shogovu počáteční podporu, se Rikako nakonec stane Shogovou obětí. Sám konstatuje, že byla jeho hračkou, jež jej přestala bavit. Můžeme zde najít ironii, kdy Rikako pohrdala rolí dívek a jejich objektivizací, sama se však stala pouhým nástrojem a hračkou pro Shoga.

3.4.2.3 Ostatní

Anime dále nabízí tři další více prominentní ženské postavy, jejich osobnosti a příběhy však nejsou hlouběji prozkoumané a tak si je představíme pouze krátce.

Yayoi Kunizuka je další členkou CID a zaujímá funkci *Enforcera*. Má dlouhé černé vlasy, často svázené do culíku a je vyšší, sportovní postavy. Její osobnost je vážná a tichá, a ráda tráví čas o samotě nebo s Shion Karanomori. Je však zároveň laskavá a poskytuje ostatním, hlavně ženským postavám útěchu.

O její historii se dozvídáme v průběhu jedné epizody, kdy tým vyšetřuje případ anarchistické skupiny. Yayoi se dozvídá, že členkou této skupiny je její bývalá partnerka Rina Takizaki. Epizoda nám odhaluje Yayoiinu minulost, kdy byla zpěvačkou rockové skupiny, kvůli Rininým anarchistickým tendencím se hodnota jejího *psycho-passu* zvedla natolik, že musela být umístěna do terapeutického zařízení. Toto umístění na její *psycho-pass* mělo negativní vliv a její hodnota se dostala na míru, za kterou již není možnost zotavení. Byla ji nabídnuta práce jako *Enforcer* a po dalším shledání s Rinou, kdy se ji Yayoi snažila přesvědčit proti jejím kriminálním tendencím, což Rina odmítá, se rozhodne pokračovat v práci *Enforcerky* a distancovat se od její minulosti.

Yayoi je velmi schopná a technicky nadaná, její role je často ovládání robotů a dronů, či hackování. I přes to, že ráda čte a vzdělává se, se nepodílí na filozofických debatách, což však může být přiřazeno k její tiché povaze. Yayoi dokáže být i emocionální, oproti ostatním ženským postavám je však více rezervovaná.

Další ženskou postavou je pak již zmíněná Shion Karanomori — Yayoiina současná partnerka. Shion je také členkou CID, zastává však pozici analytičky. Shion je vyšší postavy tvaru přesýpacích hodin, má vlnité blond vlasy a nosí výrazný make-up a vyzývavé oblečení, přes které nosí laboratorní plášť. Její osobnost je klidná a sebevědomá, zároveň je však i hravá a ráda si ze svých kolegů dělá srandu. I přes to, že si stěžuje, že má příliš práce, vždy je ostatním kolegům nápomocná, svou práci bere

vážně a vyznačuje vysoký intelekt. Její pracovní pozice zjevně pojímá více oborů, kdy zastupuje činnosti jako hackování, sběr a analýza dat, ale také lékařské úkony jako je ošetřování ran, analýza fyzické schopnosti pacientů či operování tzv. *memory scoop*, zařízení, které dokáže vizualizovat lidské vzpomínky pomocí čtení mozkových vln.

Shion je tedy co se týče technického vzdělání nejschopnější ze všech postav v anime. Zároveň je však také jedinou sexualizovanou postavou, nejen díky svému vyzývavému oblečení, ale také flirtujícímu chování, které projevuje i přes to, že je ve vztahu s Yayoi. Tato sexualizace však není příliš výrazná a jedná se spíše o součást povahy postavy, než sexualizaci za účelem *fanservice*.

Joshu Kasei je kapitánkou MWPSB a nejdříve postavenou postavou v anime. Joshu je starší žena kolem šedesáti let, je vyšší, štíhlé postavy a má krátké šedivé vlasy. Obléká se profesionálně a na očích nosí brýle. Její povaha je striktní a chladná, obzvláště k detektivům CID, kterým rozděljuje práci. V průběhu anime se dozvídáme o tom, že Joshu však není člověkem, ale je kyborgem ovládaným *Sibyl Systémem*. *Sibyl System* se totiž skládá z nespočetně mnoha lidských mozků, které jsou součástí bio-mechanické sítě. Mozek Joshu je tedy jedním z celé sítě mozků, které se střídají v ovládnání jejího těla a tímto způsobem přímo ovládají dění v CID. Toto tajemství je odhaleno mimo Akane také Shogovi a dalším dvěma postavám, které jsou však okamžitě odstraněny. Vzhledem k následné smrti Shoga zůstává Akane jediným člověkem, který o tomto tajemství ví.

3.4.3 Reprezentace pohlaví

Anime prochází *Bechdel testem* díky konverzacím mezi Akane, Yayoi a Shion, které diskutují jak pracovní, tak osobní problémy. Dále pak také díky konverzacím, jež Akane vede se svými kamarádkami, převážně o svém rozhodnutí stát se detektivkou.

3.4.3.1 Reprezentace žen

Ženy v *Psycho-Pass* jsou zobrazovány různorodě. Anime představuje hned několik typů komplexních osobností a příběhů, ženy mají aspirace a vlastní hodnoty. Všechny ženské postavy v anime jsou výjimečně talentované a intelektuálně nadané. I přes to, že se chovají emocionálně, jejich emocionalita (v kontrastu s jinými anime) není

přehnaná, je vždy oprávněná a není prezentována v negativním světle. Spíše naopak, schopnost konfrontovat své emoce je hlavně u Akane důležitou součástí jejího přínosu pro vyšetřování. Přes to, že *Psycho-Pass* v některých případech náznakem zobrazuje ženskou nahotu, ženy nejsou účelně sexualizované a nahota je zde z narativních důvodů. Ženy také nejsou objektivizovány jak ostatními mužskými postavami, tak anime samotným. Všechny mají v příběhu svou roli a mužskými postavami jsou si rovné. Jediný opravdu velký rozdíl je menší důležitost ženských postav, v příběhu, jehož hlavními aktéry jsou Shogo Makishima a Shinya Kogami. Dalším rozdílem jsou pak již zmíněné citace autorů a intelektuální debaty založené na literárních děl, jež se ženy na Rikoku Oryo neúčastní.

3.4.3.2 Reprezentace mužů

Muži jsou v anime prezentováni s podobnou různorodostí jako ženy. Mužské postavy představují různé typy osobností, i když je většina z nich více emočně distanční. Většina mužských postav je intelektuálně založena, což zjišťujeme nejen díky jejich časté citaci literárních autorů, ale i v jiných instancích. Například když se Shinyův učitel psychoanalýzy Joji Saiga rozhodně poskytnout přístup na ilegální fóra intelektuálů z Japonska, jež ve společnosti nemají již místo, zjistíme, že fóra jsou plná jen mužů. Joji je také jedinou učitelkou postavou v anime a teprve s jeho a Shinyovou pomocí je Akane schopná zlepšit se v psychoanalýze a pokračovat ve vyšetřování. Dalším mentorem je pro Akane také Nobuchika Ginoza, více zkušený detektiv, který ji ze začátku vede v její práci. Muži tedy v anime zastávají funkci mentorů, hlavně pro Akane, ta je však v mnohém nakonec předčí. Zajímavý je také fakt, že na rozdíl od ženských postav nám anime poskytuje scénu, kdy je objektivizován Shinya Kogami, jehož si Akane bezostyšně prohlíží, když jej zastihne cvičit bez trička. Tato scéna je jediná instance, jež by bylo možno interpretovat jako *fanservice*.

Přestože jsou muži a ženy zobrazováni rozdílně, žádné pohlaví není preferováno a anime ukazuje různé druhy síly, jež postavy vlastní. Anime se tak snaží chápat rozdíly mezi muži a ženami a prezentovat je v pozitivním světle. V některých případech, například když muže zobrazuje více intelektuální, fyzicky silné a emočně distanční na

rozdíl od žen, jež jsou více emocionální a silné psychicky, naplňuje stereotypy, v jiných případech, jako je například technická znalost Shion a Yayoi je zase porušuje.

3.5 Haikyuu!!

Haikyuu!! je japonský animovaný seriál počínající své vysílání v roce 2014, který je stále vysílán dodnes s nejnověji vydanou čtvrtou řadou. Anime je založeno na nedávno ukončené manze, jež vycházela v časopisu *Weekly Shounen Jump*⁴³ z pera Haruichi Furudate, autora, jehož pohlaví je pro veřejnost neznámé — preferuje však genderově neutrální oslovení, a tak je většinou fanoušků považován za ženu, či nebinární osobu. *Haikyuu!!* patří k žánru sportovní anime, ale také komedie, či *slice of life* a lze považovat za nejoblíbenější sportovní anime — v žebříčku NHK zaujímá 23. místo, což je nejvýše postavené sportovní anime.

Příběh anime provází protagonistu Shouyo Hinatu, středoškolského studenta, jenž se přidá k místnímu volejbalovému týmu Karasuno. Shouyo je v týmu nejnižší a nejméně zkušený, a tak musí vynaložit velké úsilí, aby si mohl vyplnit svůj sen a stát se profesionálním hráčem. Anime se soustředí mimo volejbalové zápasy a protagonistův progres hlavně na vztahy a interakce mezi studenty a hráči a charakterizaci postav. Manga má momentálně 215 představených postav, z toho je však jen 21 žen.⁴⁴ Většina z těchto 21 žen jsou pouze vedlejší postavy, o kterých nevíme o moc více, než jejich jméno. Tento velký rozdíl ve vyváženosti pohlaví lze však omluvit a očekávat hlavně proto, že anime se soustředí na mužský volejbal jako sport, a tak se ženské postavy až na několik výjimek objevují pouze jako manažerky, příbuzné hráčů anebo fanyanky. Je důležité poznamenat, že ženské postavy zde zaujímají roli hlavně jako metoda vysvětlení volejbalových technik a dění na obrazovce divákovi — ženské postavy volejbalu často nerozumí do hloubky a mužské postavy jim dění vysvětlují. Jsou zde však i výjimky, například epizoda věnovaná zápasu dívčího volejbalu, kterou více rozeberu níže.

⁴³ *Weekly Shonen Jump* je shonen manga antologie vycházející každý týden v Japonsku. Je to nejdéle vydávaný a nejoblíbenější manga časopis v Japonsku. (<https://www.animenewsnetwork.com/news/2010-01-18/2009-japanese-manga-magazine-circulation-numbers>)

⁴⁴ <https://haikyuu.fandom.com/wiki/Characters>

Kromě několika momentů, které by se mohly považovat za náznaky, *Haikyuu!!* neobsahuje žádnou romantickou linku a mezi ženskými postavami nenajdeme vysloveně objekt lásky pro mužské postavy.

3.5.1 Vizuální styl

Vizuální a umělecký styl anime se snaží co nejpřesněji vycházet z mangy — často se dá velmi blízce porovnat záběr z anime s komiksovým rámečkem mangy. Haruichi Furudate má velmi osobitý styl, převážně co se týče kreslení obličejů, a animátoři se tento styl snaží vystihnout i v anime. Styl je více realistický, soustředící se na realisticky vystiženou anatomii jak žen, tak mužů. Zobrazení žen je fanoušky, i mnou obecně považováno za nesexualizované. Dívky jsou oblečeny buď v obecně nošeném sportovním oblečení, realisticky vystižených školních uniformách či vlastním, neodhalujícím oblečení, jejich proporce nejsou nadsazené a snaží se být věrné věku dívek. Jelikož se u většiny postav jedná o dívky ve středoškolském věku, nevidíme žádné výstřihy, či krátké sukně. Jediná ženská postava, jež se vyobrazuje ve více odhalujícím oblečení (krátké tílko s výstřihem) je Saeko Tanaka, té je však na začátku anime 21 let.

3.5.2 Postavy

3.5.2.1 Kiyoko Shimizu

Kiyoko Shimizu je manažerkou týmu Karasuno a první ženskou postavou, jež je nám představena. Kiyoko je ve třetím ročníku střední školy, je jí tedy 17-18 let, je střední výšky a sportovní postavy, má černé vlasy po ramena, nosí brýle a na obličejí má pihu. Většinou postav je popisována a vnímána jako velmi krásná. Její osobnost je velmi vážná, tichá až chladná, více se však otevře poté, co se zástupcem manažera stane Hitoka Yachi, kdy ji můžeme vidět se více smát a mluvit.

Její krása je v anime často adresována. Někteří muži i popisují její postavu jako “erotickou.” Dva členové týmu ji dokonce nazývají bohyní a neustále se ji pokoušejí pomáhat, například s nošením tašek. Kiyoko pomoc vždy odmítá a se členy týmu skoro

nikdy nemluví. V jedné scéně, kdy přijde do tělocvičny, ji Ryuunosuke Tanaka požádá o ruku, Kiyoko však okamžitě odmítá. Ryuunosuke často poznamenává, že se mu líbí, když ho ignoruje. V manze se dozvídáme, že si Kiyoko o několik let později Ryuunosukeho opravdu vezme a jmenuje se poté Kiyoko Tanaka. Tento fakt je brán fanoušky mangy rozporuplně — někteří jsou z tohoto vývoje nadšeni a považují to za velmi romantické, gratulujíce Ryuunosukemu k tomu, že jeho výdrž uspěla. Někteří fanoušci však tento vývoj odmítají, vidíce situaci jako podvolení se Kiyoko nátlaku. Osobně se kloním k druhému názoru — Kiyoko je většinou postav neustále objektivizována a Ryuunosuke není nikdy zobrazen jako někdo, kdo by se snažil vidět v Kiyoko lidskou bytost, spíše než trofej.

Je důležité poznamenat, že ne všechny mužské postavy Kiyoko objektivizují a starší postavy pak objektivizaci neschvalují, Kiyoko se však ani příliš nezastávají. Dalo by se tedy říci, že toto zobrazení mužských postav je spíše snahou o vystihnoutí klasického středoškolského chování, než bytí samotného anime objektivizujícím. To však platí jen do určité míry — dívky jsou zde stále v pozadí a jejich interakce jsou ve srovnání s mužskými postavami minimální a méně signifikantní.

Kiyoko se objevuje již v první epizodě, kdy rozdává přihlášky do volejbalového klubu. Řádně je však představena až v druhé epizodě, její představení se však v anime liší od mangy.

V anime poprvé vidíme Kiyoko přicházet do tělocvičny, první záběr je však na její prsa, dále hýždě a až poté obličej. V jejím pozadí je růžová barva, hvězdičky a slyšíme zvukový efekt reprezentující něco magického. Díky nesexualizujícímu vizuálnímu stylu anime jsou však všechny části Kiyočina těla zakryté a zobrazené decentně.

V manze je Kiyoko představena až při událostech 3. epizody, kdy se Shouyo za Kiyoko otáčí a nadšeně spoluhráče upozorňuje na krásnou dívku, a ptá se, jestli je jejich manažerkou. Kiyoko je v panelech zobrazena nesexualizovaně, bez přiblížených vyobrazení hýždí či prsou. Zde můžeme tedy vidět, že anime se vědomě odklonilo od mangy, aby dalo prostor k objektivizaci za účelem *fanservice*, jež původní autor příběhu nezamýšlel.⁴⁵

⁴⁵ Obr. 2

Kiyoko se v anime v drtivé většině momentů objevuje pouze za účelem být objektivizována, nebo podpory hráčů. Často také zaujímá mateřskou roli, kdy hráče povzbuzuje, stará se o ně a dává pozor na zapomenuté věci. Blíže do jejího charakteru nahlédneme až díky postupně budujícímu se vztahu s Hitokou Yachi, pomocnou manažerkou, která nastoupí do týmu na začátku druhé série. Díky Hitoce se Kiyoko více směje, a nakonec až ve čtvrté sérii je nám skrze jejich interakci umožněno nahlédnout hlouběji do charakteru Kiyoko. Stane se tak nejprve ve scéně, kdy se při společné koupeli s Hitokou⁴⁶ dozvídáme o její skrývané vadě na kráse — jizvách na nohou po zranění z doby, kdy byla členkou týmu skoku přes překážky. Hitoka Kiyoko povzbudí tím, že je nazve jizvami z boje. Tato povzbuzující scéna se však neobejde bez objektivizujících komentářů od jejích obdivovatelů (včetně budoucího manžela), kteří v jiném pokoji poznamenávají, že si představují Kiyoko v koupeli.

Tato konverzace pak ústí v události další epizody, která nám poskytne další vhled do minulosti Kiyoko. Shoyo těsně před zápasem ztratí své sportovní boty a Kiyoko se na základě své důvěry ve svou rychlost a výdrž běhu rozhodně boty navrátit. Vzpomíná pak na svůj čas v týmu skoku přes překážky, a dozvídáme se, že se sportem přestala ze strachu z prohry. K volejbalovému týmu se přihlásila, aby měla co dělat, nyní má však k týmu silný vztah a předání své role Hitoce je pro ni důležité.

Tento krátký a jednorázový pohled do Kiyočina charakteru a minulosti je rozsahem a hloubkou srovnatelný s ostatními členy týmu mimo hlavní postavu, promluvami a momenty soustředěnými přímo na ni však velmi zaostává. Drtivá většina momentů soustředěných na Kiyoko sestává z objektivizujících komentářů mužských postav. Výjimkou zůstává její vztah s Hitokou, se kterou má jediné hlubší interakce a opravdový vztah. Hitoka se často v Kiyočině přítomnosti červená a zjevně ji obdivuje, komentuje i její krásu. Díky těmto faktorům je jejich vztah fanoušky často interpretován jako lesbický. Po odhalení Kiyočiny svatby byla sice tato teorie kanonicky vyvrácena, pro mnoho fanoušků však zůstává tou “správnou”.

⁴⁶ V Japonsku jsou běžné veřejné koupele rozdělené podle pohlaví. V koupeli je možné sedět vedle sebe a povídat si s osobou stejného pohlaví. (<https://en.wikipedia.org/wiki/Sento>)

3.5.2.2 Hitoka Yachi

Hitoka Yachi je pomocnou manažerkou týmu Karasuno. Stejně jako Shoyo je v prvním ročníku střední školy, je jí tedy 15-16 let. Hitoka je nízkého vzrůstu a drobné postavy, má blond vlasy pod bradu, které jsou na straně staženy do culíku. Její osobnost je upřímná a veselá, avšak snadno nervózní a paranoidní. Několika mužskými postavami je nazvána roztomilou, v kontrastu s Kiyoko, která je nazývána hezkou, či “sexy”. Poznámky o jejím vzhledu nejsou však ani zdaleka tak časté a objektivizující jako u Kiyoko.

Hitoka se poprvé objevuje na začátku druhé série, kdy Kiyoko zjistí, že Hitoka není členkou žádného klubu⁴⁷ a navrhne jí stát se pomocnou manažerkou, aby ji mohla nahradit až Kiyoko dokončí školu. Na nahlédnutí do Hitoky života a motivací její postavy nemusíme čekat několik sérií jako u Kiyoko a jiných postav, Hitočin nástup a její myšlenkové pochody ohledně situace jsou nám objasněny okamžitě během dokonce několika epizod. Hitoka je tak jedinou ženskou postavu, které je věnováno hned několik epizod a do její postavy je tak nahlédnuto ze všech ženských postav nejhlouběji. Je také jedinou postavou z celého anime, u které jsou nám představeni i její rodiče (respektive matka, o otci se anime nezmiňuje).

Hitoka je nám poprvé ukázána, jak se snaží poslouchat Kiyočino pozvání do klubu, slyšíme však její vnitřní hlas, který neustále komentuje Kiyočinu krásu a Hitoka tak bezmyšlenkovitě přijímá Kiyočinu nabídku. Anime dále sleduje Hitočiny vnitřní myšlenky ohledně přidání se do klubu, jsou nám upřesněny její obavy, kdy si není jistá, zda bude dobrou manažerkou, když o volejbalu nic neví a není talentovaná na sport. Je nám umožněno nahlédnout do jejího vztahu s matkou, která často není doma a na Hitoku je přísná, jejími slovy se z ní snaží vychovat silného člověka. Její zájem o volejbalový klub nebere vážně a Hitoka se nakonec odhodlá překonat svůj strach a postavit se sama za sebe, kdy nakonec získá matčin souhlas a také její respekt. Hitoka se tak stane manažerkou a dokáže svou užitečnost, když pro klub vyrobí plakáty. Ke svému triumfu ji motivuje Shoyo, kterému mezitím Hitoka pomáhá připravit se ke

⁴⁷ V japonských školách je běžné být členem klubu — volnočasové aktivity, která se odehrává po vyučovacích hodinách. Kluby mohou být sportovní, ale například i umělecké. (https://en.wikipedia.org/wiki/Secondary_education_in_Japan)

zkouškám. Od tohoto momentu dále je Hitoka spíše komediální postavou (hlavně díky své paranoidní nátuře, kdy bývá zastrašena vysokými hráči a vykřikuje, že ji čeká smrt) a také záminkou k vysvětlení herních dynamik a informování diváka o událostech.

Hitoka má, dle mého úsudku, být postavou, do které se může vcítit většina divaček anime, které s volejbalem nemají předešlé zkušenosti. Díky své sympatické komické nátuře a svými reálnými pochybnostmi je velmi snadné se do Hitoky vžít. Hitoka prokáže, že dokáže být silná a týmu užitečná, dokonce se jí i jako jediné postavě v anime podaří vybudovat si silný vztah s Kiyoko. Zároveň je však často používána pro posunutí příběhu — i její představení proběhlo hlavně pod záminkou pomoci Shoyovi složit zkoušku a dovolit mu tak zúčastnit se soustředění. I v dalších momentech je stále spíše postavou, která má pomáhat hráčům či divákům, než být vlastní osobou. I přes hlubší náhled do její osobnosti a života, hraje stejně jako všechny ostatní ženské postavy vedlejší roli v příběhu hlavních mužských postav.

3.5.2.3 Yui Michimiya

Yui Michimiya je kapitánkou ženského volejbalového týmu Karasuno. Je ve třetím ročníku střední školy a je jí tedy 17-18 let. Yui je nižšího vzrůstu, má krátké hnědé vlasy a velké oči. Je veselá, energická povahy a sama uznává, že na svůj tým nedokáže být dostatečně striktní. Yui je kamarádkou kapitána mužského týmu Karasuno Daichiho Sawamury z dětství a z jejich interakcí se dá usoudit, že o něj má romantický zájem. Sawamura však o ni zájem neprojevuje a jejich vztah je zůstává platonický. Yui je nám představena, když se krátce objeví před zápasem mužského týmu, aby se Daichiho zeptala na jejich protivníka. Ptá se ho, zda se nebojí silného oponenta, čímž dává najevo velmi rozdílné rozpoložení dívčího týmu oproti mužskému. V její další interakci s Daichim se totiž dozvídáme, že si Yui myslí, že její tým v nadcházejícím turnaji prohraje. Zmíní, že některé hráčky nedocházejí na ranní tréninky a že není na svůj tým dostatečně přísná. Tento přístup velmi kontrastuje s mužským týmem, kde jsou všichni hráči velmi zapálení pro hru a tréninky nikdy nevynechávají. Dalším kontrastem je pak neschopnost Yui být na tým přísná a Daichim, který je vždy přísný a v týmu má respekt. Vyvrcholením Yuiiny příběhové linky je zápas jejího týmu v turnaji. Dívky z týmu si před zápasem povzdychávají, že měly více trénovat a uvědomují si, že

nevynaložily dostatečně velké úsilí — nálada týmu je pasivní a nemotivovaná. Yui se tým pokusí povzbudit, inspirována hlavně Daichim, který ji vždy povzbuzuje a motivuje. I přes Yuiino úsilí být pozitivní a spoluhráčky podporovat její tým prohrává s velkým rozdílem v bodech. Později vidíme Yui utěšovat plačící hráčku a zachovat si pozitivní nadhled, poté co se však vzdálí od týmu sama prohru oplakává. V této epizodě vidíme zdokumentován psychický pochod i mužského týmu, který prohraje proti týmu Karasuno, a tak je zjevné, že se epizoda snažila ukázat vnímání prohry více postavami, fakt, že je toto jediný zápas ženského týmu, který v anime vidíme však nabádá k interpretaci zobrazení ženského volejbalu jako sexistického. Jediný pohled, který od anime dostáváme na ženský volejbal jsou hráčky, které neměly dostatečnou vůli trénovat natolik, aby mohly vyhrát a poté pláč, kterým se vyrovnávají s prohrou, zobrazujíc tak ženy jako slabší po fyzické i psychické stránce.

Yui se v anime objeví pouze před posledním zápasem turnaje, kdy Daichimu předá talisman štěstí. V manze se také dozvídáme, že již není kapitánkou volejbalového týmu, můžeme tedy pouze předpokládat, že na svoji pozici rezignovala právě kvůli neúspěchu v turnaji.

3.5.2.4 Ostatní

Vzhledem k zaměření anime nacházíme pouze tři typy ženských postav — jsou jimi manažerky, hráčky a sestry hráčů. Manažerky i sestry slouží hlavně jako podpora hráčů, nebo jak již bylo zmíněno, vypravěčská mechanika k vysvětlení dění v zápase.

Postav manažerek týmů anime nabízí hned několik, kromě Kiyoko a Hitoky však ve většině případů o dívkách nevíme více než jejich jméno. Všechny ostatní postavy manažerek jsou pouze vedlejšími postavami, často zobrazené podporující hráče jejich týmů.

Hráčky jsou početně nejméně zastoupeným typem, kde je nejvýznamnější postavou výše zmíněná Yui. Další hráčkou, kterou známe jménem je pak Kanoka Amanai, která se zběžně objeví jako potenciální objekt lásky pro Ryuunosukeho. Ten nakonec prohlásí, že jeho srdce patří Kiyoko a Kanoka se se zlomeným srdcem vyrovnává tím, že se více soustředí na volejbal. U Kanoky je jasně vyjádřeno, že je

silnou a dobrou hráčkou, je členkou velmi úspěšného týmu a mužské postavy k ní vyjadřují obdiv. V anime se však objevuje velmi krátce, a tak dle mého úsudku není schopna vyrovnat negativní reprezentaci ženských hráček, jež poskytla Yui a její tým.

Zajímavým typem postav jsou pak sestry hráčů, které se objevují v hledišti hlavně za účelem podpory a fandění. Nejvýznamnější takovou postavou je Saeko Tanaka, sestra již zmíněného Ryuunosukeho Tanaky. Saeko se od ostatních ženských postav liší hlavně tím, že je starší — na začátku anime je jí 21. Saeko vybočuje i vzhledem – jako jediná z ženských postav reprezentuje “rebelský” styl oblékání, ale i osobnosti. Její oblečení je mezi ženskými postavami jediné, které se dá považovat za odhalující, přesto však není tolik objektivizována jako Kiyoko — mužskými postavami je vnímána spíše jako “cool” starší sestra. Saeko je nám představena, když se Shoyo a druhý spoluhráč potřebují dostat na trénink do Tokia a Ryuunosuke Saeko přesvědčí, aby je odvezla svým autem. Saeko se dále objevuje jako podpora při zápasech a zastane další důležitou roli, když se svým týmem *taiko*⁴⁸ podpoří tým Karasuno při důležitém zápase. Znovu tedy vidíme, že ženská postava byla představena hlavně za účelem pomoci hráčům, spíše než pro postavu jako takovou.

Ženskou postavou, která vybočuje z archetypu postavy, které je nutné dění vysvětlovat je Akane Yamamoto, mladší sestra jednoho z hráčů, která je přes svůj věk (13) vzdělaná v oblasti volejbalu natolik, že dění vysvětluje sama. Události však nevysvětluje pouze divákům, ale také další postavě sestry Alise Haiba.

3.5.3 Reprezentace pohlaví

Anime úspěšně prochází *Bechdel testem*, díky hned několika scénám, kdy dívky mluví hlavně o volejbalu, ale například i scéně, kde Kiyoko mluví o svých jizvách s Hitokou.

⁴⁸ *Taiko* = tradiční japonský buben, často užíván k představení, kdy více lidí hraje na různé druhy taiko. (<https://en.wikipedia.org/wiki/Taiko>)

3.5.3.1 Repräsentace žen

Jak jsem již několikrát zmínila, ženské postavy v *Haikyuu!!* hrají pouze vedlejší roli. Jejich postavy jsou téměř vždy představeny za účelem vývinu a vzhledu do postav mužských hráčů, vysvětlení děje, fandění a podpory. Vhled do charakteru dívek se nám naskytuje pouze krátce a povrchem, pokud vůbec. Dívky jsou často objektivizovány mužskými postavami, jejich hlavními pozitivními vlastnostmi je hlavně krása, poté podpora a spolehlivost. Díky způsobu vyprávění jsou však všechny dívky velmi sympatické a žádná není vykreslena v negativním světle. Anime však ženy často objektivizuje a prezentuje ženy jako slabší a méně znalé.

3.5.3.2 Repräsentace mužů

Jelikož se anime zaměřuje v první řadě na mužský volejbal, je očekávatelné, že hlavní zaměření příběhu je právě na mužské postavy. Mužských postav je nám představena opravdu velká variace, kdy je nám představeno hned několik volejbalových týmů takovým způsobem, že je pro diváka snadné si vypěstovat vztah i s protihráči a být na pochybách, komu vlastně fandit. U mnoha hráčů se nám naskytuje i pohled do jejich života a minulosti mimo volejbal, rodinné situace a motivací za hraním. Oproti ženským postavám je nám blíže představeno mnohem více mužských postav, jejich příběhy jsou často hlubší a obsáhlejší a jejich osobnosti hlouběji prozkoumané. Mužské postavy nejsou objektivizovány, i v situacích kdy jsou například vyobrazeny bez trička anime nikdy nesexualizuje jejich těla a ani příběhově nezmiňuje žádnou objektivizaci ze strany ostatních postav. Na rozdíl od ženských postav jsou mužské typy těl více variované i přes to, že všichni hráči sdílejí sportovní postavu — vidíme různé výšky postav a typy těl.

Je nutno poznamenat, že vysvětlování děje a mechanik se děje i skrze mužské postavy, rozdílem však zůstává, že tyto postavy mají v ději i jiný účel. U mnoha ženských postav je neznalost volejbalu jejich jediná osobnostní kvalita.

Závěr

V práci jsme měli možnost porovnat a zhodnotit reprezentaci žen v pěti v Japonsku oblíbených anime současné doby. Mohli jsme se tak přesvědčit o tom, že různá anime nabízejí variaci různých ženských postav.

Také jsme se mohli přesvědčit o tom, že i přes problematické stereotypy a častou objektivizaci postav, většinu z nich nelze jednoznačně odsoudit a můžeme pozorovat kombinaci pozitivních, i negativních prvků reprezentace. Pozitivním zjištěním také bylo, že všechna analyzovaná anime úspěšně prošla *Bechdel* testem, a to i s podmínkou, kdy musí divák znát jména daných ženských postav. I přes to však prezentace těchto konverzací nezaručovala neproblematické zobrazení žen a mohli jsme se přesvědčit o tom, že anime má velký problém s poskytováním *fanservice* a tedy objektivizací žen. V pěti vybraných titulech jsme také nezaznamenali ženskou postavu, jež by se dala jednoznačně označit za „dámu v nesnázích“ — dívky sice nepotřebovaly přímou záchranu, často však ale nehrály ani roli hrdinek.

V našem bádání jsme se setkali s rolí žen jako protagonistek, stejně tak jsme se však setkali i s rolí dívek jako pouze vedlejších, často nedůležitých postav. Můžeme si tedy povšimnout, že přestože jsou ženy v současném anime vyobrazovány i v pozici moci a jsou schopné, stále často zůstávají v pozadí a hrají vedlejší roli.

Také jsme se mohli přesvědčit o tom, že anime dodnes nabízí problematická zobrazení žen, jež mohou mít negativní dopad na ženy v japonské společnosti.

Dané téma rozhodně vyžaduje další bádání, a to například ve vypracování podobného rozboru nejoblíbenějších anime v západním světě a následné porovnání výsledků. Dále by také bylo vhodné věnovat se žánru *shounen*, jež je v západním světě o poznání oblíbenější a ženy často právě prezentuje jako ony pověstné dámy v nesnázích. Tato práce však alespoň poskytla pohled na různé podoby reprezentace žen, a jak jsou prezentovány ženské postavy v momentálně nejoblíbenějších titulech Japonska.

Použité zdroje

Literatura

ALLISON, Anne: *Permitted and Prohibited Desires: Mothers, Comics, and Censorship in Japan*. Boulder: Westview Press 1996.

BOURDIEU, Pierre: *Nadvláda mužů*, Praha: Karolinum 2000.

CARTER, Cynthia: Sex/Gender and the Media: From Sex Roles to Social Construction and Beyond. In Ross, Karen, ed.: *The Handbook of Gender, Sex and Media*. Oxford: Wiley-Blackwell 2011, s. 365-382.

DALES, Laura: *Feminist Movements in Contemporary Japan*. London: Routledge 2008.

DE BEAUVOIR, Simone: *Druhé pohlaví*. Praha: Orbis 1967.

FENTON, Natalie: *The Problematics of Postmodernism for Feminist Media Studies*. *Media, Culture & Society* 22, 2000, č. 6, s. 723-741.

KELTS, Roland: *Japanamerica: how Japanese pop culture has invaded the U. S.*, New York: Palgrave MacMillan 2007.

KŘIVÁNKOVÁ, Anna; TESAŘ, Antonín; VESELÝ, Karel: *Planeta Nippon*. Praha: Crew 2017.

MAGNÚSDÓTTIR, Laufey: *Alluring Faces, Beauty Standards in Japanese Society through the Ages*. University of Iceland, 2015.

RUDMAN, Laurie A.; MESCHER, Kris: *Of Animals and Objects: Men's Implicit Dehumanization of Women and Likelihood of Sexual Aggression*. *Pers Soc Psychol Bull* 38: 734, 2012

Tiger & Bunny HERO TV FAN Official Book Vol. 2

VEBEROVÁ, Veronika; BÍLEK, Petr A.; PAPOUŠEK, Vladimír; SKALICKÝ, David, eds.: *Jazyky reprezentace. Reprezentace jako teoretický problém ve filozofii a v myšlení o umění a kultuře, v literatuře a filmu*. Praha: Akropolis 2012.

Internetové zdroje

https://allthetropes.fandom.com/wiki/Yamato_Nadeshiko (27. 7. 2020)

https://cs.wikipedia.org/wiki/Stop_motion (27. 7. 2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Comic_relief (27. 7. 2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Gender_dysphoria (27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Children%27s_anime_and_manga (27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/LGBT_stereotypes (27.7.2020)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Lolicon> (3. 7. 2020) (27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Magical_girl (27.7.2020)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Misandry> (27.7.2020)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Misogyny> (27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Romanization_of_Japanese (27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Secondary_education_in_Japan (27.7.2020)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Sento> (27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Sexual_objectification#Sexual_objectification_of_women
(27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Shojo_manga (27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/Shonen_manga (27.7.2020)

https://en.wikipedia.org/wiki/shoujo_manga (27.7.2020)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Taiko> (27.7.2020)

<https://gender.wikia.org/wiki/Androgyne> (27.7.2020)

<https://haikyuu.fandom.com/wiki/Characters> (27.7.2020)

<https://myanimelist.net/news/50582644> (27.7.2020)

<https://myanimelist.net/topanime.php?type=bypopularity> (27.7.2020)

<https://raianimeblog.com/2018/10/24/why-are-anime-girls-always-dieting-female-body-image-and-weight-in-japan> (27.7.2020)

<https://the-artifice.com/anime-queer-representation> (27.7.2020)

<https://the-dere-types.fandom.com> (27.7.2020)

<https://tigerbunny.fandom.com/wiki/Characters> (27.7.2020)

<https://tvtropes.org> (27.7.2020)

<https://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/BeachEpisode> (27.7.2020)

<https://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/Meido> (27.7.2020)

<https://www.animenewsnetwork.com/news/2010-01-18/2009-japanese-manga-magazine-circulation-numbers> (27.7.2020)

<https://www.anime-planet.com/characters/tags/transgender?page=1> (27.7.2020)

<https://www.lexico.com/definition/moe> (27.7.2020)

<https://www.lexico.com/en/definition/merchandise> (27.7.2020)

<https://www.merriam-webster.com/dictionary/predatory> (27.7.2020)

<https://www.srhweek.ca/providers/people-and-communities/sizeism-and-fatphobia>
(27.7.2020)

<https://www.ukessays.com/essays/media/representation-of-women-on-television-media-essay.php?vref=1> (27.7.2020)

Seznam příloh

Obr. 1⁴⁹

Wild Tiger

Barnaby Brooks Jr.

Blue Rose

Dragon Kid

Fire Emblem

Origami Cyclone

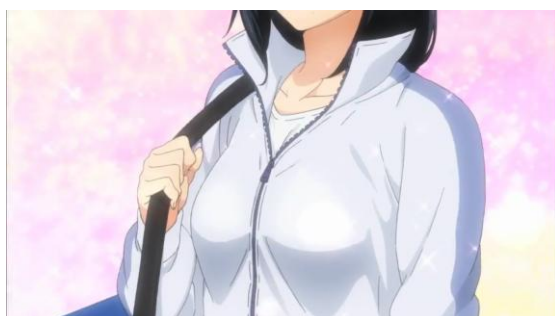
Rock Bison

Sky High

⁴⁹ <https://tigerbunny.fandom.com/wiki/Characters>

Obr. 2⁵⁰⁵¹

První vyobrazení Kiyoko v anime

První vyobrazení Kiyoko v manze

⁵⁰ Haikyuu!!, epizoda 3 "A Formidable Ally", *Production I.G*, 2014.

⁵¹ Haikyuu!!, kapitola 5 „The King of the Court“, *Weekly Shōnen Jump* 16/2012.

